

בוחרים בחיים מנצחים את הטרור

ספר הנצחה וחוות דעת מומחים
על חבילת ההרתעה נגד הטרור

ספר זה הופק בליווי והכוונה של תנועת "אם תרצו"

בוחרים בחיים מנצחים את הטרור

ספר הנצחה וחוות דעת מומחים
על חבילת ההרתעה נגד הטרור

ספר זה הופק בליווי והכוונה של תנועת "אם תרצו"

"ובחרת בחיים"

דבורה גונן, אמא של דני גונן הי"ד, מראשי פורום בוחרים בחיים

פורום 'בוחרים בחיים' של המשפחות השכולות ופצועי פעולות האיבה הוא גוף שלא היה צריך שיקום. כולנו כאן נמצאים "בטעות" ואף אחד מאתנו לא בחר זאת. הפורום שהתאגד לפני 3 שנים, מאגד בתוכו מאות משפחות שכולות ופצועים מפעולות איבה אשר החליטו בפשטות – לבחור בחיים. לבחור בחיים משמעותו להמשיך לחיות את החיים מתוך בחירה במשמעות, ולא לפחד להגיד זאת.

המשמעות של בחירה בחיים וההחלטה להיאבק בטרור, אינה טמונה רק במאמץ למגר את הטרור אלא גם בעובדה שאנו כאן, משפחות ופצועים, מרימים ראש ומצהירים מעל כל במה אפשרית: "נכון, איכדנו את היקר לנו מכל אך לא נוותר."

ומה שמדהים בפורום הזה שהוא מאגד את כל עמך בית ישראל. הטרור פגע בכולם. ביהודים ומוסלמים, בחילוניים ודתיים, בבני פרפריה ומרכז, בני המעמד הגבוה והנמוך. כולם כאן התאחדו יחד, כאיש אחד בלב אחד כדי לומר: די לטרור!

שליבים רבים עבר הפורום בשנותיו הראשונות, עד התגבשות חבילת הרתעה מוסכמת ומשמעותית שיש לה מטרה אחת בלבד: למנוע את הפיגוע הבא ולמנוע את המשפחה השכולה הבאה.

פעילות הפורום לקידום חבילת ההרתעה באה לידי ביטוי בשני מישורים עיקריים: האחת – שינוי חקיקה. והשנייה – שינוי התודעה הציבורית לנזקי הטרור. על כל המשתמע מכך.

במהלך שנות פעילותו, חברי הפורום נכחו בעשרות רבות של דיונים בכנסת ובמשרדי הממשלה. פעלו ללא כל כחל מול כל מקבל החלטות ומעצב דעת קהל, ולא רק כדי שיעזור למנוע את הפיגוע הבא.

כל מי שמכיר את עולם השכול יודע לציין כי האמרה "בקרובי אקדש" היא לב ליבו של המאבק כאן. הפרשנות הישנה והמוכרת אומרת שהקב"ה מקדש את עצמו בקרובים אליו ולכן הוא לוקח את הכי טובים.. הרוגי מלכות שסמוכים לכיסאו. "אין כל בריה יכולה לעמוד במחיצתם" הפרשנות החדשה אומרת שהמילה "בקרובי" מתייחסת אלינו.

הקרובים, שאלה אנחנו, נשארים כאן לקדש את בני המשפחה שנרצחו על קידוש ה'. הקרובים פה באים להרים את נס הדגל למאבק למנוע את הרצח הבא. הקרובים כאן עושים הכול כדי שמדינת ישראל לא תחדל באמת לחתור לניצחון. ניצחון על הטרור, ניצחון על מבקשי רעתנו וניצחון בעד החיים. לבחור בחיים זה לבחור בניצחון. לבחור בניצחון זה אומר לבחור בחיים.

אומר זאת שוב. הפורום, היה עדיף אילו לא היה קם, אך אם כבר קם, מוטב שתהיה לו מטרה אחת. לבחור בחיים, ולנצח את הטרור.

אנו נמשיך לנצח בעזרת ה'.

פרק א' בוחרים בחיים

לזכר יקירי ויקירות הי"ד של המשפחות השכולות מפורום "בוחרים בחיים"
(לפי אותיות הא'-ב' בשמות המשפחה)

בן יוסף הלוי לבנת הי"ד	הדס אבוטבול הי"ד
סמ"ר רונן לוברסקי הי"ד	אפרת (אפי) אונגר הי"ד
הרב יעקב דוד ליטמן הי"ד ונתנאל חי ליטמן הי"ד	ירון אונגר הי"ד
סמ"ר יובל מוריוסף הי"ד	יוסף איסם עותומאן (אסדוב) הי"ד
נצ"מ ברוך מזרחי הי"ד	רועי ארבל הי"ד
רב"ט זיו מזרחי הי"ד	הלל אריאל הי"ד
יובל מנדלביץ הי"ד	אביתר בורובסקי הי"ד
יותם עובריה הי"ד	אדל ביטון הי"ד
רואי נתנאל עראמי הי"ד	אברהם בייז הי"ד
אסף צור הי"ד	סמלת יפעת גבריאלי הי"ד
סמל רון יצחק קוקיא הי"ד	דני גונן הי"ד
טל קרמן הי"ד	ד"ר שמואל גיליס הי"ד
מלאכי משה רוזנפלד הי"ד	גלעד זר הי"ד
יוסי שוק הי"ד	סגן שיר חג'אג' הי"ד
ליבא שוורץ הי"ד	זיו חג'בי הי"ד
סמ"ר אלמוג עשהאל שילוני הי"ד	סמל שני בנימין יעקובוביץ הי"ד
שלום יוחאי שרקי הי"ד	גיא יעקב כפרי הי"ד
	קים יחזקאל לבנגרונד הי"ד

הדס אבוטבול הי"ד

הדס, בת פיבי ומשה שטרית, נולדה בעפולה בז' באדר תשכ"ב (13.03.1962). ילדה חמישית במשפחה ולה שמונה אחיות ושני אחים. הדס גדלה והתחנכה בעפולה, למדה בבית הספר "יזרעאל" ובתיכון "אורט עפולה". בשעות אחר הצהרים הייתה פעילה בתנועת "הנוער העובד והלומד".

לאחר ששירתה בצבא נרשמה הדס לקורס שוטרות. במשך תקופה מסוימת עבדה בתור שוטרת בתל אביב.

הדס נישאה ליצחק אבוטבול והם עברו לגור בישוב מבוא דותן השוכן בצפון הר שומרון. שם נולדו ארבעת ילדיהם: שני, גל, נאור ויובל.

הדס הייתה אדם שאהב להעניק מעצמו והיה לה כשרון מיוחד בעבודה עם ילדים. לאחר שעזבה את המשטרה היא פתחה דף חדש בחייה המקצועיים. מגיל צעיר הטיבה לתפור, לבשל ולאפות ומעתה בחרה להקדיש את כל-כולה לטיפול וסעד. היא הייתה למנהלת מעון לילדים ביישוב שקד, יישוב שכן למבוא דותן. הדס עברה השתלמויות שונות בכל הקשור לטיפול בילדים ומצאה אושר רב בעיסוקה החדש.

ביום שישי אחר הצהרים, כ"ג בחשוון תשס"ב (09.11.2001), בעת שהדס נסעה הביתה מעבודתה בשקד, בקטע הדרך הסמוך למזבלה שביישוב יעבד, פתחו עליה מחבלים באש-ירי ממארב. עשרות קליעים נורו לעבר הרכב והדס נפגעה בגבה. היא איבדה שליטה על ההגה, ומתה כשהמכונית התהפכה ונפלה לוואדי העובר במקום. הדס הייתה בת 39 בהירצחה. הותירה בעל, ארבעה ילדים שהקטנה בהם בת שנה, הורים ועשרה אחים ואחיות. היא הובאה למנוחת עולמים בבית העלמין בעפולה ואחיות. היא הובאה למנוחת עולמים בבית העלמין בעפולה.

אפרת (אפי) אונגר הי"ד

אפרת (אפי), בת אורי ויהודית דסברג, נולדה בכ"ה בתשרי תשל"ב (17.10.1971) בירושלים. ילדותה ונעוריה עברו עליה באלון-שבות שבגוש עציון. היא למדה בבית הספר הממלכתי-דתי האזורי בגוש, והמשיכה לאולפנת צביה בירושלים. בשנות לימודיה הייתה פעילה בתנועת בני עקיבא. אפי שירתה שירות לאומי כסייעת בבית ילדים

בעפולה. אחר כך למדה במכללת אמונה בירושלים והוכשרה כגרפיקאית וכמורה בכירה.

ביום כ"ז באלול תשנ"ג (13 בספטמבר 1993) נישאה אפי לירון אונגר. באותו יום חגגו הפלסטינים את יום החתימה על הסכם אוסלו. כל רחובות בית לחם המפרידה בין אלון-שבות ביתה של אפרת לבין ירושלים מקום חתונתה, מלאו בהמון חוגג.

ביתם הראשון של הזוג הצעיר היה בקרוואן בישיבה התיכונית בקריית ארבע. כשנה לאחר נישואיהם נולד בנם דביר, וכשנה לאחר מכן הבן ישי. אפי, שכבר בגיל צעיר נתגלה כשרונה בציור ואיור, שימשה כגרפיקאית של המתנ"ס המקומי ואיוריה וציוריה ליוו את פרסומי המתנ"ס. ההומור של אפי בא לידי ביטוי בעבודתה הגרפית בעיתון "הצופה לילדים". במשך חמש שנים נהנו קוראיו הצעירים מהציורים שליוו סיפורים, ממעשיות ומקומיקס פרי עטה של אפי.

עורכת העיתון התפעלה מכישוריה. היא פגשה את אפי רק פעם אחת בכל מהלך שנות עבודתה. הקשר ביניהן נעשה בטלפון ובפקס. אפי תמיד קלעה למטרה, נכנסה לראש המחבר וידעה מה תואם את טעמים של קוראי העיתון.

ביום ראשון בערב, כ"ג בסיוון תשנ"ו (09.06.1996) נסעו אפי, ירון ותינוקם ישי בכביש קרית מלאכי - בית שמש. ליד מושב גפן ירו בהם מחבלים מרכב ונמלטו. אפי וירון נרצחו במקום. תינוקם ניצל בנס ונותר ללא פגע. אפי הייתה בת 24 במותה. היא הובאה למנוחות בבית העלמין בכפר עציון ונטמנה לצד בעלה ירון. הותירה אחריה שני תינוקות, הורים ושישה אחים ואחיות. לאחר מות הוריהם ממשכים שני הילדים להתחנך בדרכה של אפי, בבית הוריה באלון-שבות. במקום הרצח הוצבה אנדרטה לזכר בני הזוג, שהוקמה בסיועם של חבריו של ירון מיחידת המילואים ובסיוע הקרן הקיימת לישראל.

אפי הותירה אחריה אסופת ספרים, שראו אור לאחר מותה: "דביר" - כשם בנה, נכתב בעקבות הולדתו על חייו והתפתחותו של תינוק; "דוקטור טטנוס" - על קורותיו של רופא בין בני תרבויות שונות; "מחכים למשיח" - סיפור דמיוני; "רן הרחפן" - על ילד שנותר סגור בבית הספר בתום הלימודים; "עכבר היזהרה" - קובץ סיפורי קומיקס קצרים. הספרים האלו ראו אור בנוסף לחוברת האיורים למגילת רות, ולערכת ציורים לגננות.

ירון אונגר הי"ד

ירון, בן מאיר ויהודית, נולד בי"ח באב תש"ל (19.08.1970) בניו יורק, ארצות הברית. אח למיכל, עמיחי ודפנה. עלה לארץ בהיותו תינוק, גדל בפתח תקווה ולמד בבית הספר הממלכתי-דתי "נצח ישראל". בהיותו בן 15 עברה המשפחה ליישוב שערי-תקוה שבשומרון, וירון למד בישיבת נחלים.

בתום לימודי התיכון ירון הצטרף לישיבת הגולן בחיספין במסגרת ישיבת הסדר. את זמן לימודיו בישיבה ניצל גם להדרכה בסמינריונים בתנועת בני עקיבא. כן עסק בפעילות ציבורית, בעיקר בתחום קירוב לבבות בין דתיים לחילוניים. מהישיבה התגייס ירון לחטיבת גולני והיה חניך מצטיין בטירונות. בהמשך שירת כלוחם ביהודה ובשומרון.

כשוכו ללימודים קיבל ירון תעודת מורה בכיר ועמד לפני השלמת תואר אקדמי בהוראה. בתקופת לימודיו השתתף בעריכת הספר "הליכה כהלכה" – אוסף הלכות הנוגעות למטייל בשבילי ישראל.

ירון נישא לאפרת (אפי) רסברג בכ"ו באלול תשנ"ג (13.09.1993), יום חתימת הסכמי אוסלו). בני הזוג גרו בקרית ארבע, שם נולדו שני ילדיהם. ירון עסק בהוראה ובהדרכה בישיבה התיכונית במקום. תלמידיו העריצו ואהבו אותו. הם סיפרו שהיה פשוט חבר. "היית החבר הכי טוב בכיתה, הכי טוב בשיעור והכי נחמד בהפסקה", כתב אחד מהם לאחר האסון.

כשבוע לפני מותו החליט לממש חלום נעורים וללמוד נגרות. הוא נרשם לקורס של משרד העבודה, אך זכה ליהנות ממנו רק שבוע אחד.

ירון ואפי בנו את ביתם באלון-שבות, אך לא זכו לגור בו אפילו יום אחד. ביום ראשון בערב כ"ג בסיוון תשנ"ו (09.06.1996), נסעו ירון, אפי ותינוקם ישי בכביש קרית מלאכי – בית שמש. הם חזרו מחתונה של חברתם מתוכנית פר"ח – פרוייקט חונכים, בו שימש ירון כרכז אזורי. ליד מושב גפן, בין צומת ראם לצומת זכריה, ירו בהם מחבלים מהכפר צוריה מתוך רכב ונמלטו. אפי וירון נרצחו במקום. תינוקם ישי, בן עשרה חודשים, נותר במכונת ללא פגע.

ירון היה בן 25 במוותו. הותיר אחריו שני תינוקות – דביר וישי, הורים, אח ושתי אחיות. הוא הובא למנוחות בבית העלמין בכפר עציון ונטמן לצד אשתו, אפרת, שנהרגה אתו באותו פיגוע.

לאחר מותם של בני הזוג אונגר הוקם אולם לימוד של הישיבה התיכונית במקום בו עמד ביתם הראשון בקרית ארבע. בית המדרש נקרא "אפיריון", על שם אפי וירון. מזוזת ביתם הראשון מקדמת את לומדי בית המדרש בהיכנסם.

יוסף איסם עותומאן (אסדוב) הי"ד

יוסף, בן ג'יהאן ואיסם, נולד באבו גוש ביום 5.9.1992, בן בכור להוריו ואח בכור לטוהאייב ונאדיה.

בקיץ 1997, כשהיה יוסף בן חמש, נרצח בן דודו מוחיי עותומאן בפיגוע בשוק מחנה יהודה בירושלים.

יוסף גדל והתחנך ביישוב מגוריו, אבו גוש שממערב לירושלים וסיים בית ספר תיכון במקום כתלמיד מצטיין במדעים ובמחשבים, עם תעודת בגרות נאה.

"יוסף גדל עם הרבה שמחת חיים", כתבו הוריו, "ילד חכם מתוק ואהוב על כולם, עם חיוך מקסים כל הזמן. אחד הצעירים שכולם אהבו בכפר".

בתום לימודיו התיכוניים התגייס יוסף לצה"ל, הוא שירת כלוחם במשמר הגבול ביו"ש (יהודה ושומרון) וסיים את שירותו אחרי שלוש שנים כשהוא מעוטר ב"כוכב זהב", בהיותו לוחם מצטיין.

אחרי שירותו הצבאי שב יוסף לאבו גוש והחל לעבוד כמאבטח, תחילה בחברת "מודיעין אזרחי" ובהמשך בחברת "עמישב". יוסף עבד למעלה משלוש שנים כמאבטח ביישוב "הר אדר" הסמוך ליישוב מגוריו. במהלך עבודתו התקדם לתפקיד אחראי יחידת אבטחה יישובית.

בחודש ספטמבר 2017 נהנה יוסף משתי חגיגות – ב 5.9.2017 הוא חגג עם משפחתו וחבריו את יום הולדתו ה-25, אחד עשר ימים לאחר מכן הוא חגג עם משפחתו את נישואיה של אחותו נאדיה.

כעבור עשרה ימים, בבוקר יום שלישי 26.9.2017, נרצח יוסף על ידי מחבל בעת עבודתו. באותו בוקר, בסיום משמרת לילה, שובץ יוסף לשער האחורי של הר אדר, המשמש לכניסת פועלים פלסטינים. אחרי שנכנסו כל הפועלים בעלי האישורים הגיע המחבל. למרות שעבד מזה שנים ביישוב, הוא עורר חשד בשל מעילו ומאבטח ניגש לבדוק אותו. המחבל פתח בירי לעבר המאבטחים ויוסף נורה בחזהו. יוסף היה זרזו מספיק לשלון אקדה ולירות שבעה כדורים לעבר המחבל, ובכך להבריח אותו מבתי היישוב ואז התמוטט. בירי המחבל נהרגו יוסף, המאבטח אור אריש וחייל מג"ב סמל ראשון סלומון גבריה.

המחבל נורה למוות על ידי חיילי משמר הגבול שהגיעו למקום. יוסף היה בן 25 בהירצחו. הוא הובא למנוחות בבית העלמין באבו גוש. הותיר אחריו הורים, אח ואחות. אביו איסם ספד לו: "יוסף אוהב את כולם ואנשים אהבו אותו הוא עזר לכולם, גם לערבים וגם ליהודים."

רועי ארבל הי"ד

רועי יעקב, בן נחמה ודוד, נולד בישראל בי' בכסלו תשל"ה (24.11.1974). מגיל צעיר גדל ביישוב קדומים שבשומרון. רועי סיים לימודיו בישיבה תיכונית והצטרף לישיבת ההסדר בקרני שומרון. במסגרת לימודי ההסדר התעקש להיות חייל קרבי, הצטרף לגולני וסיים את שירותו הסדיר כקצין מצטיין.

בשנת תשנ"ח (1998) נשא רועי לאישה את חגית, והם התיישבו בקרני שומרון. רועי למד הנדסת אלקטרוניקה באוניברסיטת תל אביב, ועסק בהדרכת נערים עולים חדשים מאתיופיה לפרנסת המשפחה. בסיום לימודיו החל לעבוד בחברת "מוטורולה" בהרצליה.

באותה תקופה עברה המשפחה - רועי, חגית ושתי בנותיהם - ליישוב טלמון שבחבל בנימין. רועי היה מעורב מאוד בחיי הקהילה ביישוב, בביסוס השכונה החדשה נווה טלמון, בארגון שיעורי תורה ובהרחבת פעילות בית הכנסת בשכונה. בחודש חשוון תשס"ד (נובמבר 2003) ילדה חגית שלישייה, שתי בנות ובן, שנזקקו לאשפוז ממושך בפגייה בתל השומר. רועי חילק מאז את זמנו בין העבודה, הבית בטלמון והתינוקות בפגייה, והצליח להקדיש זמן ואהבה לכל יקיריו. ביום שלישי אחר הצהריים, י"ט בטבת תשס"ד (13.01.2004), שב רועי מעבודתו לביתו, ובצומת שילת עלה כטרמפיסט לרכב לכיוון טלמון. קילומטרים אחדים לפני טלמון פתחו מחבלים בירי אל הרכב, שניים מהנוסעים נפצעו ורועי נרצח במקום. בן 29 במוותו. רועי הובא למנוחות בבית העלמין בדולב. הותיר הורים ואחים, אישה וחמישה ילדים. בנו הצעיר, בן חודשיים במוות אביו, נקרא על שמו - חננאל-רועי.

הוא היה ילד לתפארת. הוא לא ידע מה זו אפליה. כמו שהגן על היישוב מפני מחבלים, הוא גם שמר על הפועלים עצמם בתוך היישוב. איש חוק." הוריו של יוסף כתבו: "יוסף סיים את חייו עם החיך המקסים, עיניו פקוחות והוא יודע שעשה את העבודה - מת על קידוש השם ולא נתן למחבל לחדור ליישוב. יוסף אמר לנו פעם - אני מוכן למות אך ורק למען העם היהודי. גם החברים שלו מהעבודה סיפרו על המשפט הזה שלו, על אהבת עם ישראל ועל המוכנות להקרבת נפשו עבורם. הבן שלנו זכרו ברוך. הוא חי איתנו בנשמתו הטהורה.

הלל אריאל הי"ד

הלל יפה אריאל. נולדה בתאריך ז' טבת תשס"ג (11.12.2002).

הלל אהבה את החיים. נערה מלאה אור, שמחה ובעלת חכמה פנימית. למרות גילה הצעיר גלתה הלל עומק מחשבותי ואינטלגנציה רגשית חזקה.

היא אהבה חיות, קריאה, ריקודים ואת בני משפחתה.

חלמה על עתיד בין כרמי קרית ארבע וקיוותה ללמוד מחקר בתחום החיות.

בתאריך כ"ד סיוון תשע"ו 30.06.2016, בהיותה בת 13.5 חדר לביתה מחבל ערבי מכפר סמוך באור יום ורצח את הלל בשנתה.

הלל הותירה הורים ושתי אחיות צעירות ממנה.

מאז הרצח של הלל אנו, המשפחה בנינו מרכז מבקרים בבית על שמה - "כרם הלל" ונטענו עוד חלקת גפנים שנוספו לכרמים בביתנו.

האמונה היא שזיכרה ישאר.

אביתר בורובסקי הי"ד

אביתר היה איש חסד שאהב לסייע לאנשים וידע לעשות רק טוב.

נולד בכפר חסידים, למד בישיבה בחיספין וישיבת צפת. בצבא שירת בתותחנים במסגרת ה"הסדר לבני הישיבות".

במקצועו הוא היה שחקן וליצן. הוא התחיל ללמוד ליצנות רפואית שיחק בשטיסל, באספקלריה ובתיאטרון רחוב,

בפי חבריו כונה "נאפו" ונתן סדנאות לשוטרים.

אביתר נרצח בפגיגוע דקירה בצומת תפוח בכ' באייר תשע"ג (30.04.2013), היה בן 31, השאיר אישה עם חמישה ילדים. נקבר בישוב בו גדל - כפר חסידים.

ביום הפיגוע הוא טבל במקווה, והוא נרצח רק בשל היותו יהודי.

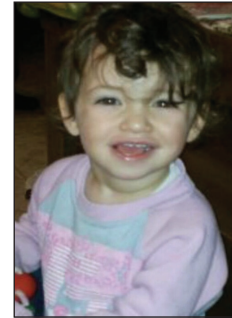
אנחנו סגרנו מעגל ולמדנו ליצנות רפואית.

כלתי התחתנה עם בחור שגם ידע בעבר אסון. יש לה שני ילדים משותפים והם גרים ביצהר.

הבן הבכור טוב רואי עוד מעט בר מצווה, יתר ילדיו הם: גור אריה יהודה, טהר יוסף, מלכות הרסה, יהל אור משה.

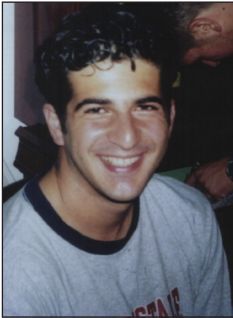
חבריו עשו סרטון לזכרו הנמצא ביוטיוב - "אביתר נאפו בורובסקי".

אדל ביטון הי"ד

אדל שלנו נולדה בט"ו אייר תש"ע. אדל הייתה ילדה חכמה, פעלתנית ומלאת שמחת חיים. יופייה החיצוני והפנימי היה מוקרן לכל עבר. זכינו בנשמה ענקית שהעניקה תעצומות נפש לעם ישראל. אדל נפצעה בפיגוע ירודי אבנים ביציאה מהעיר אריאל בג' סיוון תשע"ג, ונפטרה בהיותה בת 4 שנים ושמונה חודשים בכ"ח שבט תשע"ה. לזכרה הוקמה "עמותת אדל".

אברהם בייז הי"ד

אברהם (אבי), בן יהודית וצמח, נולד ברחובות בכ"ח שבט תשל"ו (30.01.1976). בן בכור להוריו, אח לאלירן, גיל וליאור. אבי נקרא על שם סבו מצד אמו. אבי גדל והתחנך בנס ציונה, שם התגלה כתלמיד מצטיין, חרוץ ושקדן. הוא היה אהוב בקרב התלמידים והמורים כאחד. בספר המחזור נכתב עליו: "מחשבים עיסוק חייו, לימודים משוא עינו, חמוד אך גם ביישן, במסיבות – הרקדן". בקרב משפחתו, חבריו, מוריו ושכניו הוא הצטייר כאדם שקט וטוב לב, ישר והגון בצורה יוצאת דופן. כשנשאל מה היה רוצה להיות כשהיה גדול, השיב: "מאושר", וכשנשאל מה לא היה רוצה להיות ענה "לא מאושר".

בשנת 1994 אבי התגייס לצה"ל. הוא שירת בבסיס חיל האוויר ברמת דוד בתפקיד של מש"ק כיבוי אש. בתעודת השחרור של אבי כתבו מפקדיו: "חייל שקט, בעל משמעת עצמית ומוסר עבודה, המתמיד בביצוע תפקידו ומהווה דוגמא אישית לזולת". כשהשתחרר למד מנהל עסקים ב"מכללה למינהל" בראשון לציון שבהם הצטיין. אבי היה במשך כל חייו אדם ירא שמים ומאמין. בגיל צעיר סידר בחדרו פינת תפילה והיה מתפלל מדי בוקר בקביעות. בכל שבת וחג היה מתפלל בבית הכנסת. הקשר בין אבי לבני משפחתו הקרובים היה הדוק וחם. כמו כן הקשר היה חזק עם חברי ילדותו, אשר ליוו אותו מבית הספר היסודי, דרך התיכון ועד חיייהם הבוגרים. אבי אהב לחיות ולבלות, תמיד היה מלא בשמחת החיים. לאבי היו תחביבים רבים, הוא אהב לשחק כדורגל ולצפות במשחקים. אהב מאוד לטפל בילדים קטנים ולשחק איתם באופן שובה לב. בעיני כל מי שהכיר אותו נתפס אבי כאדם טהור, טוב לב, שהביטוי "מלאך" שב ועולה בהקשרו.

בערב שלישי, כ"ו באייר תשס"ב (07.05.2002), יצא אבי לבלות עם חבריו במועדון "שפילד". סמוך לשעה 23:00 נכנס למועדון מחבל-מתאבד, כשהוא חמוש במזוודת נפץ מלאת מסמרים וחלקי מתכת אחרים. מעוצמת הפצצה קרסה התקרה, 15 בני אדם נרצחו ועשרות נפצעו.

אבי היה אחד החללים במקום. רק לאחר לילה מורט עצבים של חיפושים בין בתי החולים השונים, זוהתה גופתו. בין הפצועים בפיגוע היו חבריו של אבי, צחי ותומר. אבי היה בן 26 כמותו. הותיר הורים ואחים. הוא הובא למנוחת עולמים בבית העלמי בנס ציונה. אלפים ליוו אותו בדרכו האחרונה.

סמלת יפעת גבריאלי הי"ד

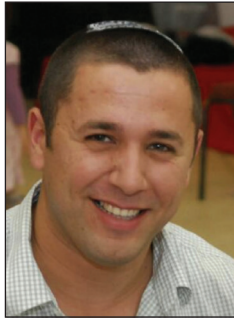

בתם הבכורה של רונית ויעקב. נולדה ביום א' בניסן תשמ"ג (15.3.1983) בבית החולים "רוטשילד" שבחיפה. אחות לאפרים ונעמה. את שלוש שנות חייה הראשונות עשתה בקריית אתא, ולאחר מכן עברה המשפחה הצעירה לשכונת נווה שאנן שבחיפה.

יפעת החלה את לימודיה בבית הספר היסודי "תל חי" שבנווה שאנן. היא השתתפה בחוג כלכלת בית (שכן אהבה לכשל ולאפות), בחוג גלגליות ובחוג נגינה באורגנית. כשעלתה לכיתה ז' עברה המשפחה ליישוב הקהילתי מצפה עדי והשתקעה במקום. יפעת עברה ללמוד בחטיבת הביניים של בית הספר החקלאי המקיף "יוצו נהלל", והמשיכה לחטיבה העליונה. היא שמרה על קשרים חברתיים עם חבריה מבית הספר היסודי ורכשה גם חברים חדשים. את לימודיה סיימה בהצטיינות במגמות ביולוגיה וערבית. היא הרבתה לעסוק בספורט אירובי, ונטלה חלק בפעילות של הגדנ"ע.

יפעת בלטה מאוד ביישוב והייתה מדריכה אהובה ונערצת בתנועת הנוער "בני המושבים" של עמק יזרעאל. יפעת התגייסה לצה"ל בראשית חודש ספטמבר 2001. לאחר הטירונות נשלחה לקורס סמבציות (סמלת מבצעים) ושירתה בתפקיד זה במפקדת פיקוד הצפון. יפעת הייתה חיילת למופת שביצעה את תפקידה במסירות והייתה אהובה על חבריה ועל מפקדיה. היא זכורה כרוח החיה ביחידה, כמי שהצחיקה תמיד את כולם, יזמה ואירגנה בילויים ושקדה על הכנת מטעמים לחברים. חבריה מעידים על רגישותה לזולת ועל יכולתה להוות אוויר קשבת. בתאריך כ"ו באב תשס"ב (4.8.2002) נרצחה יפעת בפיגוע חבלני במירון. יפעת שסיימה חופשת "רגילה" עלתה בשעת בוקר על אוטובוס בקו 361 של חברת "אגד" שעשה את דרכו מחיפה לצפת. בשעה 8:45, בצומת מירון שליד צפת, סמוך לקבר רבי שמעון בר יוחאי, פוצץ עצמו מחבל מתאבד שהיה באוטובוס. יפעת, בת תשע-עשרה במוחה, הובאה למנוחות בבית העלמין הצבאי בחיפה. הותירה אם בהריון, אב, אח ואחות. לאחר נפילתה הועלתה לדרגת סמל. כחמישה וחצי חודשים לאחר מותה נולד אחיה נתנאל.

דני גונן הי"ד

נרצח בפיגוע סמוך ליישוב דולב בב' תמוז תשע"ה. בצהרי יום שישי דני וחברו הגיעו למעיין "עין בובין". מחבל שכבר תיכנן להוציא פיגוע באזור והכיר היטב את הנהלים ירד לכיוון הרכב שדני וחברו נסעו בו, עצר אותם וביקש לדעת מהם אם יש מים במעיין.

הם ענו לו שיש, התרחקו מעט ושוב המחבל קרא להם. ניגש לרכב וירה בדני, שהיה הנהג מטווח אפס ולאחר מכן רוקן את המחסנית על חברו של דני והרכב.

דני נפצע אנושות, חברו של דני נפצע בכתף. כל פעולות ההחייאה לא צלחו ובבית חולים תל השומר נקבע מותו של דני.

דני השאיר אחריו את אימו דבורה וארבעה אחים. רותי, חני, שי והראל. דני היה בן 25 במוותו.

השאיר אחיינים אהובים ומשפחה אוהבת גדולה ועניפה. בן ואח למופת, אוהב ומסור. איש של אמת, אהב את הארץ ואת הבריות.

ועשה כל שביכולתו להטיב עמם. בעל עיניים ומידות טובות.

תמיד היה חכם ומבריק אך יחד עם זאת היה צנוע, היה איש של חסד ונתינה של אמת ואמונה גדולה.

צוק איתן בתבנית אדם אשר את מנגינת חייו פרט בעדינות...

כשנרצח היה סטודנט בפקולטה להנדסת חשמל באוניברסיטת בר אילן.

ומבט לרחוק...

הייתי רוצה שארץ ישראל תהיה מקום בטוח וגן עדן ליושבים בה.

שאנשים יאמינו בעצמם וביכולות שלהם לגרום לחיים לחיך.

ד"ר שמואל גיליס הי"ד

שמואל, בן דורין ואהרן, נולד בסנדרלנדר שבאנגליה ב' בניסן תשי"ט (10.04.1959). כשהיה בן 11 עלה לארץ עם הוריו ושני אחיו, למד בבית ספר יסודי "נווה עציון" ובתיכון "הימלפרב" בירושלים.

כבר בגיל 16 החליט שמואל שיהיה רופא ובגיל 17 החל בלימודיו תוך שילוב שירות צבאי במסגרת העתודה

האקדמאית. הוא הצטיין בלימודיו בבית הספר לרפואה שליד בית חולים הדסה בעין כרם, זכה פעמיים במלגת הצטיינות בלימודים וכן נשלח לשלושה חודשי השתלמות לסטודנטים מצטיינים בארצות הברית.

בסיומו את הלימודים היה לרופא הצעיר ביותר בארץ. בשל מראהו הצעיר והתנהגותו הצנועה היה קשה לחולים לקבלו כרופא ממבט ראשון, עד שהחל לטפל בהם ואז הבינו כמה זכו.

ד"ר שמואל גיליס שירת בצה"ל שלוש שנים כרופא ביחידות קרביות, בחטיבת הנח"ל וביחידת שלדג.

בשנת 1987, בשנה האחרונה בשירותו הסדיר, נשא שמואל לאישה את רותי והם בנו את ביתם בבית יתיר שבהר חברון. בסיום השירות הוא פנה להתמחות במחלקה פנימית בהדסה עין כרם, והמשפחה עברה לירושלים כדי להיות קרובים למקום העבודה. שם נולדו שלושת הילדים הראשונים – רעות, עמיחי ונטע.

בשנת 1990 עברה המשפחה ליישוב כרמי צור הסמוך לירושלים, כך נשאר שמואל זמין למחלקה אך גם אפשר לילדים לגדול באווירה מיוחדת ובריאה ובמסגרת חברתית. שמואל אהב מאוד את היישוב וחבריו, והיה פעיל במזכירות המקום.

בתום התמחותו ברפואה פנימית המשיך שמואל כרופא בכיר להתמחות בהמטולוגיה. בתקופה זו נולד הבן נעם, וכשהיה הבן הצעיר בן שנתיים יצאה המשפחה לבוסטון שבארצות הברית. במשך שנתיים עסק שמואל בהשתלמות ובמחקר, והמשפחה הנתנה משנים רגועות ומיוחדות אחרי כל שנות העבודה הקשה בצבא ובהתמחויות השונות. כששבו מבוסטון לכרמי צור הרחיבו את ביתם, אז נולד הבן שי.

בנוסף לעבודתו כרופא במחלקה, עסק ד"ר גיליס בייעוץ למחלקות שונות, בהוראה לסטודנטים, לרוקחים, לאחיות ולתלמידי ביוטכנולוגיה. הוא היה חבר בוועדת קבלת סטודנטים ובוועדת בחינות למתמחים. כן עסק במחקר, וכתב מאמרים רבים. באחת השנים קיבל תעודת שבה על כי מאמריו הם המצוטטים ביותר בתחום המחקר. כל השגיו אלו, המחמאות שקיבל מחולים ומאנשי צוות והצלחות רבות נוספות, לא הוציאו את שמואל מפשטותו ומענוותנותו. מעולם לא התפאר בהצלחותיו ובמחמאות שקיבל. מבחינתו כל מה שעשה היה מתוך חובתו לחולה ונאמנותו למקצוע.

שמואל שילב עבודה מאומצת כרופא ומרצה עם גידול חמישה ילדים באהבה ובסבלנות. הקפיד על לימוד משותף, טיולים רבים והקניית ערכים בצורה הפשוטה והאמיתית של אהבת התורה, אהבת האדם ואהבת המולדת. כל זאת הקנה לילדיו על-ידי דוגמה אישית ומצויינות.

בנוסף לאהבת הטיול אהב שמואל לקרוא – הן ספרות מקצועית עדכנית, והן ספרות היסטורית. התעניין בטבע, היסטוריה וארכיאולוגיה, ולמד תורה לשמה. במיוחד למד מקרא עם פרשנים שונים וכן גמרא. בקיאותו בתנ"ך הייתה גדולה, הוא ידע פרקים רבים בעל-פה והיה בקי בפרטי הפרטים.

ביום חמישי בלילה, ט' בשבט תשס"א (01.02.2001), בדרכו הביתה מבית החולים אחרי

ערב של כוננות במחלקה, נרצח שמואל ביריות מחבלים מרכב עוקף.

ד"ר שמואל גיליס היה בן 41 כמותו, הניח אישה וחמישה ילדים, הורים ואחים. הוא הובא למנוחות בבית העלמין בכפר עציון, בלוויה שיצאה מבית החולים הדסה ובה, לצד בני המשפחה, המוני אנשים כואבים, חברים לצוות, חברים ליישוב ולדרך וחולים שזכו להכירו.

ביישוב כרמי צור הוקמה שכונה לזכר שמואל ושמה – צור שלם. במשך שנה נערך ביישוב לימוד משפחתי של נביאים ראשונים, לעילוי נשמתו.

בצומת גוש עציון הוקמה לזכר שמואל ולזכר צחי ששון, שנרצח שבוע אחריו, פינה חמה לחיילים, ובה מוגשים שתייה חמה, עוגות, חיוך ואהבה כל היום.

סמ"ר ינאי ויסמן הי"ד

ינאי בן אורלי ואברהם. נולד בצפת ביום א' בחשוון תשנ"ה (6.10.1994), ילד שלישי להוריו, אח לנתאי, יערי וחנן. כשהיה ינאי בן שנה עברה המשפחה ליישוב מעלה מכמש בחבל בנימין.

ינאי התחנך בגן ובבית הספר היסודי במעלה מכמש, והמשיך את לימודיו בישיבה התיכונית בבית אל, מחטיבת

הביניים ועד כיתה י'. לאחר מכן עבר ללמוד בתיכון מקיף דתי "גי'נוגלי" בירושלים. עם סיום שתים-עשרה שנות לימוד החליט ינאי לעצב לו אישיות מתאימה לשירות בעל משמעות בצבא, והצטרף למכינה הקדם צבאית "ידידה" בגוש עציון. שנה וחצי שהה במכינה ועסק בחיפוש האמת בלי פשרות. הוא התעמק בלימוד תורה, חקר, שאל ולא ויתר עד שקיבל תשובות שהניחו את דעתו בנושאי אמונה ותורה.

ינאי השקיע במכינה גם בהכנה הפיזית לשירות הצבאי. ערב היציאה ל'שבוע שטח', הוא התלבט אם להשתתף. כאשר שיתף את הממונה על ההכנה לצה"ל בהתלבטות, הלה ענה לו: "אני סומך עליך שתעשה את הבחירה הנכונה. אגיד לך רק שהיציאה שלך ל'שבוע שטח' תעזור לאחרים להתמודד עם הקשיים."

במהלך הלימודים במכינה החליטו ינאי ויעל חברתו להתחתן. שניהם גדלו במעלה מכמש והכירו מילדות. החתונה התקיימה כחודשיים לפני גיוסו של ינאי לצה"ל. ינאי ויעל קיבלו יחד את ההחלטה, כי למרות היותו חייל נשוי, לא יוותר על המסלול הקרבי. ב-24 במרס 2014 התגייס ינאי לגדוד 50 של "הנח"ל".

במהלך שירותו הצבאי התגלה ינאי בתור חבר ורע לחבריו במחלקה, והטה אוזן קשבת לכל מי שהיה זקוק לכך. ינאי ידע להביע את תובנותיו באוזני מפקדיו האישיים וגם באוזני אנשי הסגל בדרגות הגבוהות יותר. כשנשאל כיצד הוא מצליח לעמוד בקשיים הפיזיים והמנטאליים הכרוכים בשירות הצבאי, וכד בכד לחייך באופטימיות, לגלות מוטיבציה אדירה ואפילו לעזור לחברים בשעות קשות - נהג לומר שבכל פעם שחש קושי והיה על סף משבר, היה מסתכל סביב ומחפש מישהו שקשה לו יותר, והיה הולך לעזור ולהניע אותו קדימה. "ברגע שיש לך אחריות על מישהו אחר, אתה לא יכול להרשות לעצמך להישבר ולוותר לעצמך", הסביר.

ככ"א בתשרי תשע"ו נולדה לינאי וליעל ביתם נטע.

ינאי היה גאה ומאושר באשתו ובביתו, ונהג לשלוח לחבריו תמונות שלהן; חברים ביישוב מעלה מכמש נהנו לראות את שלושתם מטיילים בשבילים, מאושרים ומחייכים כלום.

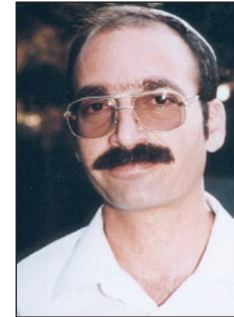
גם לאחר הולדת ביתם החליטו בני הזוג שינאי ימשיך את שירותו הצבאי כלוחם, למרות הקשיים הכרוכים בכך.

כמה ימים לפני נפילתו יצא ינאי לחופשת "רגילה". ביום ה', ט' באדר א' תשע"ו, לקראת סיום החופשה, יצאו ינאי ויעל עם ביתם נטע בת הארבעה חודשים לקניות בסופר מרקט בשער בנימין, סמוך למעלה מכמש. חוליית מחבלים חמושה בסכינים נכנסה לחנות והחלה לדקור את אחד הלקוחות. ינאי שהה באזור אחר בחנות בזמן תחילת האירוע. הוא שמע צעקות וריץ למקום. בידיים חשופות נאבק במחבלים, הסיט אותם מן הנדקר ומנע מהם להמשיך במסע ההרג. בעת הקרב נדקר ינאי, נפצע אנושות ונפטר כמה שעות לאחר מכן בבית החולים.

סמל-ראשון טוביה ינאי ויסמן נפל בקרב מול מחבלים ביום י' באדר א' תשע"ו (18.2.2016), בן עשרים ואחת בנפלו. הובא למנוחות בבית העלמין הצבאי הר הרצל בירושלים. הותיר אחריו רעיה, בת, הורים ושלושה אחים. בנפילתו הביא ינאי לידי ביטוי את הערך העליון שעליו עמל כל חייו: עזרה לזולת בכל דרך ובכל מצב.

צל"ש מפקד פיקוד המרכז הוענק לסמל ראשון טוביה ינאי ויסמן זכרו לברכה על שהראה אומץ לב ודוגמא אישית.

גלעד זר הי"ד

גלעד נולד בכ' בחשוון תשכ"א (10.11.1960) בקיבוץ בארות יצחק, בן ליעל ומשה זר. כשהיה בן שנתיים עקרה המשפחה למרכז האזורי אבן שמואל בדרום, שם למד בגן הילדים. בהיותו בן שש עברה המשפחה, עם ארבעת ילדיה, למושב נחלים. שם למד בבית הספר הממלכתי-דתי. בתיכון למד בישיבת בני עקיבא "אור עציון", והיה חבר בתנועת בני עקיבא.

בגיל 18 התגייס גלעד לנח"ל והתקדם בתפקידי הפיקוד - קורס מפקדי כיתות, קורס קצינים ועד סיום שרותו הצבאי היה קצין בגרוד -96 גודד האיחזויות נח"ל מהר חברון ועד אילת. במסגרת תפקידו איזרח מספר האיחזויות שהפכו ליישובי קבע. בזמן שירותו הצבאי עברה המשפחה, עם גלעד ושבעת אחיו ואחיותיו, להתגורר ביישוב קרני שומרון. בגרוד פגש גלעד את הגר, בת כפר סאלד שהייתה קצינת ח"ן בהאיחזויות ובמחלקת משק ביישובי הנגב, לימים רעייתו.

בתום שירותו הצבאי למד גלעד במכון מאיר, ויצא עם גרעין מהמכון להקים את היישוב איתמר בשומרון, סמוך לשכם. גלעד היה יושב ראש המזכירות וכן המזכיר בשנים הראשונות של איתמר. הוא תרם ממרצו ומכשרונו לפריחת היישוב ולשגשוגו. שמונת ילדיהם של הגר וגלעד נולדו באיתמר.

גלעד היה שנים רבות רכז ביטחון ביישוב, עד שהתמנה לפקח קרקעות, ואחר-כך לקצין הביטחון של המועצה האזורית ולמנהל מחלקת הביטחון. בתפקיד זה השקיע מאמץ ומחשבה מרובים ופיתח מערכת ביטחון מפוארת, שיכלל את תפקודי מערכות ההצלה והביטחון, דאג לאבזר את כל העוסקים במלאכה בצורה מעוררת התפעלות, וכן דאג להשתלמויות לכל העוסקים בשירותי ההצלה. בתוקף תפקידו, שאותו מילא על הצד הטוב ביותר, פרץ דרכי ביטחון בכל אזורי המועצה האזורית שומרון ואף מעבר לה. היה קשור לכל מפקדי הצבא ששירתו בשטח שיפוט המועצה, שהיא המועצה האזורית הגדולה ביהודה ושומרון. גלעד השרה הרגשת ביטחון גם בימים הקשים של האינתיפאדה. הוא היה בצוות המוביל בהנהלת המועצה האזורית שומרון. במילואים שירת כמפקד חבל בהגנה מרחבית של חטיבת שומרון, בדרגת רב-סרן.

ביום א' בניסן תשס"א (25.03.2001) נפצע גלעד על-ידי מחבלים בזרועו, כבטנו ובחזהו. הוא הצליח להתפנות בכוחות עצמו למחנה צבאי סמוך והזעיק כוחות הצלה. מצבו הוגדר קשה מאוד והוא הוטס לבית החולים בתל השומר. בסדרת ניתוחים התייצב מצבו, ולמרות זיהום שגרם לפתיחת תפרים כבטנו החלים במהירות, וחזר לנהל את מחלקת הביטחון אף טרם החלמתו המלאה. ביום שלישי ז' בסיוון תשס"א (29.05.2001), חודשיים אחרי שנפצע מידי מחבלים, שוב נורה גלעד על-ידי מחבלים ממארב בצומת ליד הכפר ג'ית, לא רחוק מהיישוב קדומים. הוא נרצח בשלושה כדורים שפגעו בראשו. המחבלים התקרבו לרכבו של גלעד, ובמספר רב של כדורים ביצעו וידוא הריגה.

בן 40 היה כמותו. גלעד הובא למנוחות בבית העלמין בקרני שומרון. הותיר אישה ושמונה ילדים, הורים ושבעה אחים ואחיות.

סגן שיר חג'אג' הי"ד

שיר נולדה בתאריך 10.3.1994 בת בכורה להרצל ומירב, אחות בכורה לבר פז ואגם.

נולדה וגדלה במרחבים של מושב יד רמב"ם ועזריה. שיר הייתה ילדת מושב קלאסית- טיפוס על עצים, טיולים בשדות, סוס פוני...

למדה ביסודי בקיבוץ שעלבים, ובחטיבה אמי"ת-בנות ברחובות במגמת מופת.

בגיל 15 עברנו למעלה אדומים ושיר למדה בתיכון דקל וילנאי בכיתת מצוינות. שיר מחליטה ועושה- בלימודים היא הצטיינה במדעים, למדה שעות על גבי שעות מתמטיקה, פיזיקה, ביולוגיה, מבצעת עבודת חקר בהיסטוריה ומסיימת תיכון בהצטיינות.

היא ממשיכה לעבודה אקדמית מסיימת תואר ראשון בהנדסת חומרים מתקדמים. שיר הייתה היחידה במחזור הלימודים שסיימה בהצטיינות יתרה.

בזמן לימודי התואר השתתפה במחקר באוניברסיטה גבעת רם על תאים סולארים. המחקר פורסם במגזין מדעי מאוד נחשב בעולם ושיר חתומה כחוקרת, הפרופסור סיפר שהוא לא זוכר מקרה שעוזר מחקר חתום כחוקר.

במקביל היא עוסקת בחסד, מסייעת בחלוקת סלי מזון למשפחות נזקקות, עוזרת להקים מערך לוגיסטי של עמותה לסיוע למשפחות נזקקות. בסדר היום העמוס שלה מוצאת זמן להתנדב אצל ניצולת שואה, מסייעת לחברות - בוחרת לעשות חסד. מאמינה בלימוד בני נוער למצוינות, ואף עושה להם שיחות מוטיבציה על חשיבות הלימודים תוך כדי לימודי התואר, מלמדת בכל התיכונים במעלה אדומים פיזיקה ומתמטיקה.

שירתה ביחידה הטכנולוגית של אמ"ן 81.

בתאריך 8.1.17 עשרה בטבת נרצחה שיר בפגיעה דריסה בארמון הנציב שבו נרצחו עוד שלושה קצינים. בת 23 הייתה בנופלה.

"שיר פרח אדם כל היופי שבעולם גלום בעצב המנגינה שלך"
בליבנו לעד

סמל שני בנימין יעקובוביץ הי"ד

בנם של סימונה וסטניסלב. נולד בקריית אתא ביום ט' בסיון תשנ"ו (27.5.1996). אח של חלי, אליזבט ויונתן. בני נולד בבית החולים "דמב"ם" בחיפה, ומאז לידתו גדל בקריית אתא.

השם בנימין ניתן לו על שם בינה, סבתה של אמו. שמו השני, צבי, ניתן לו על שם דודה של אמו. הוריו קראו לו בני, בניצ'קה. חבריו כינוהו בנצ'יק, ואילו הוא אהב לקרוא לעצמו בנוסיק. בגיל שנתיים הוריו התגרשו. סבתו מוסייה עזרה בגידולו.

בבית, במקום הבטוח, הרשה לעצמו לנהוג בשוכבות. לעומת זאת במסגרות החינוך שלמד בהן שמר על כללי המשמעת ומעולם לא העיר לו מחנכיו, לא בגן הילדים ולא בבית הספר על התנהגות לא נאותה. בילדותו היה ביישן וצנוע ורק כשגדל והתבגר נפתח לסביבה והשתחרר.

מגיל צעיר טיפח מעגל חברים רחב, מבית הספר ומחוצה לו. הוא אהב לצחוק ולהצחיק והיה מלא שמחת חיים בקרב חבריו. גם בקרב בני משפחתו ידע להפיג מתח וליצור סביבו אווירה נעימה ונינוחה. ליבו הרחב והנתינה העצומה אפיינו אותו לאורך כל חייו, בכל מקום. טוב לב, דאגן, קשוב ורגיש מאוד לבעיות של בני אדם אחרים. בצעירותו חלק את מזונו עם מי שהגיע ללימודים בלי אוכל ובבגרותו תמך כלכלית בחברים מעוטי יכולת, והציע עזרה גם בדרכים אחרות.

סמל שני בנימין צבי יעקובוביץ' נפל בעת מילוי תפקידו, בפיגוע חבלני מצפון לחברון, ביום כ"ו בחשוון תשע"ו (8.11.2015). בן תשע-עשרה היה בנפלו. הוא הובא למנוחת עולמים בחלקה הצבאית בבית העלמין בקריית אתא. הותיר הורים, אח ושתי אחיות. איבריו של בני נתרמו להצלת חיים. כשם שעזר לכולם בחייו, כך עשה גם במותו. אמנם לא הספיק לחתום על כרטיס "אדי", אך זו הייתה משאלתו שהביע באוזני אימו. כאלפיים בני אדם ליוו את בני בדרכו האחרונה, חברים רבים כל כך צבר בחייו הקצרים. סימונה אמו כתבה: "בני, בניצ'קה. ילד מתוק, עדין וורזי, עם עיניים כחולות מלאות אור, סקרנות ואהבה, אהבה לחיים. חבר נאמן, ג'נטלמן, תמיד מוכן לבוא ולעזור, לשמוע ולהקשיב לאחרים. כך אני זוכרת אותך, יקירי."

זיו חג'בי הי"ד

זיו נולד בתאריך 13.11.1983 בראשון לציון. בגיל שנתיים וחצי עבר לקיבוץ דורות ושם היה עד גיל 5. בגיל 5 עבר לגור במושב ניר ישראל בו חי עד יום מותו. ביסודי למד בבית ספר ניצן שבקיבוץ ניצנים. בתיכון למד בבאר טוביה. למד 5 יחידות מתמטיקה ופיזיקה והיה תלמיד מצטיין. את השירות הצבאי התחיל בקורס טייס, עזב ועבר לשרת במודיעין חיל האוויר בו תרם רבות למדינה.

אחרי השחרור הלך ללמוד ב"מכללה למנהל" והשלים את לימודיו בהצלחה לקבלת תואר "רואה חשבון".

זיו התחתן עם נטלי ונולדו להם שלושה ילדים. הוא היה אבא מסור ואהוב, איש משפחה למופת, בעל אוהב, בן מסור להוריו ואח וחבר לאחיו. היתה לו נתינה אין סופית, איש מלא חיים, תמיד מחייך ופרפקציוניסט. הוא עבד כרואה חשבון בחברת "אלון מתכת" באזור התעשייה בברקן - אזור שנחשב כסמל לדרו קיום בין ערבים ליהודים. ביום ראשון ה 7 לאוקטובר 2018 הוא הגיע לעבודה כהרגלו, באותו יום הקדים לבוא, מה שהכריע את גורלו. מחבל נתעב שעבד במפעל רצח אותו בדם קר מאחורי שולחנו. זיו הותיר אחריו זוג הורים אישה ושלושה ילדים וארבעה אחים.

קים לבנגרונד יחזקאל הי"ד

קים לבנגרונד נולדה בתאריך 11.09.1989 בבית חולים "תל השומר".

התגוררנו ברמת גן, כשקים הגיעה לגיל שנתיים עברנו לגור בשומרון – בישוב גינות שומרון.

בגינות שומרון גרנו עד סוף כיתה א' ולאחר מכן עברנו לגור בפתח תקווה.

קים למדה בחטיבת ברנר ולאחר מכן בתיכון ברנר. היא למדה 5 יחידות במגמה הביולוגית והכימית וסיימה לימודים בהצטיינות.

בצבא קים שירתה בבה"ד 20 צריפין כמכ"ת בחיל חימוש.

לאחר הצבא קים התקבלה ללימודי אחיות בבית הספר לאחיות באוניברסיטת תל אביב אך החליטה לוותר והמשיכה ללימודי משפטים במכללת "שערי משפט".

ב21 לספטמבר 2015 קים נישאה לגיא יחזקאל והם עברו לגור באריאל. בתאריך 24.05.2016 ילדה את בנה קאי.

את התואר הראשון במשפטים קיבלה קים בשנת 2016. בדצמבר 2017 נגשה קים למבחני הלשכה וקיבלה ציון של 62.

ביוני 2018 עברו קים וגיא להתגורר בסמוך להורים בראש העין. קים עבדה בחברת "מפעלי אלון" בכרקן עד היום הנורא שבו גדע מחבל נתעב את חייה (בתאריך 07,10,2018 בשעה 07:39).

לאחר מותה (בתאריך 31.01.2019) הוסמכה קים כעורכת דין וקיבלה את תעודת ההסמכה של לשכת עורכי הדין כעורכת דין מהמניין. את התעודה קיבלנו אנחנו משפחתה בגאווה ענקית יחד עם געגועים ועצב.

קים הייתה בחורה מדהימה, תמיד חייכה עם הגומה הייחודית שלה, תמיד שמחה. קים הייתה בעלת נתינה אין סופית, טבעונית, אוהבת בעלי חיים ותמיד עזרה לכולם.

קים הייתה ילדה, אחות, אישה ואמא לתפארת היא הייתה מלאכית בחייה ובמותה.

גיא יעקב כפרי הי"ד

גיא יעקב בן ברטה ויגאל, נולד ביום כ"ד באב תשכ"ט (08.08.1969) בלונדון בירת אנגליה. ארבע שנותיו הראשונות עברו עליו באנגליה ובחודש יוני 1973 עלתה המשפחה לישראל. כאן נולדה אחותו הצעירה של גיא, קרן.

גיא גדל בחיפה, למד בבית ספר יסודי "זכרון יוסף", המשיך לחטיבת בניינים ב"אליאנס" ולתיכון ויצ"ו בו סיים י"ב כיתות.

לאחר לימודיו התיכוניים התגייס גיא לצה"ל. הוא שירת בחיל התותחנים כקשר בגדוד קרבי ברמת הגולן, בלבנון ובעזה. בתום שירות החובה המשיך לשירות קבע. גיא התקדם לדרגת רב-סמל ראשון ושירת במגוון תפקידים.

אחרי שחרורו עבד גיא בחנות אביזרי רכב, כמתקין של מערכות שמע, אביזרים שונים ומיגון למכוניות. אחר כך הוא למד בקורסים לטכנאי מחשב ורשתות, ועבד כטכנאי מחשבים עצמאי. בנוסף, גיא למד וקיבל רישיון לנהיגה במשאית, במונית, באוטובוס וברכב כבד.

גיא עבר לגור בנשר ועבודתו האחרונה הייתה נהג בחברת הסעות. במסגרת עבודתו הוא הסיע קשישים וילדים בעלי צרכים מיוחדים, תמיד הפגין רגישות יוצאת דופן כלפיהם ושררה ביניהם אהבה ייחודית והרדית.

גיא היה אדם סקרן ותאב ידע, שאהב ללמוד באופן עצמאי נושאים מתחומים שונים ובמהלך השנים צבר ידע כללי נרחב. כך למד מתוך עניין וסקרנות את התורה, הברית החדשה והקוראן, ידע אותם על בוריים, אהב לצטט מהכתובים ולעסוק בפרשנות. כל מכריו הכירו את גיא כבעל חוש הומור מפותח, אדם שאהב את הבריות באשר הן ותמיד קיבל את פני הכול בחיוך ובשמחה.

גיא אהב מאוד ילדים, והרבה לשחק עם בני אחותו. הוא גם אהב מאוד טבע ובעלי חיים, לא פעם אסף לכיתו כלבים וחתולים עזובים וטיפל בהם. גיא היה מוכר כחובב צילום מושבע.

לכל מקום שהלך לקח את המצלמה והנציח רגעים מרגשים ונופים קסומים, כן שימש כצלם המשפחתי בכל האירועים.

ביום שלישי ה' בטבת תשע"ז (03.01.2017), לאחר הסעות הבוקר, הכניס גיא את רכב ההסעות שבו נהג לטיפול במוסך בחיפה. בצאתו מהמוסך, בעודו הולך ברחוב הגיבורים בעיר התחתית, הגיע בהליכה מולו מחבל, אשר הטמין בתוך תיקו תת-מקלע ומטווח קרוב ירה מתוך התיק לעבר גיא שלושה כדורים. גיא נהרג במקום.

המחבל, שלפני שרצח את גיא ירה באדם נוסף ופצע אותו, נתפס כעבור כמה ימים והתברר שהוא ערבי תושב חיפה.

גיא היה בן 48 בהירצחו. הוא הובא למנוחת עולמים בבית העלמין במושב עופר שמדרום לחיפה, בו מתגוררת משפחתו הקרובה. הותיר הורים ואחות.

על מצבתו של גיא כתבו אוהביו: "איש צנוע ויקר של אהבה ונתינה, אושר ולמידה. לנצח בליבנו".

בן יוסף הלוי לבנת הי"ד

בן יוסף נולד בכ"ח תשרי, בשנת ה'תשמ"ז בירושלים. גרנו באלון מורה שלייד שכם מיום חתונתנו, ובמשך שנים רבות זכיתי ללמוד בישיבת 'עוד יוסף חי' אשר שכנה בקבר יוסף בשכם.

על כן טבעי היה הדבר שאת ברית המילה של בנינו הראשון נערוך בעיר הברית שכם, בקבר יוסף. על שמו ולכבודו של יוסף הצדיק, גם את טקס ה'חלקה', בו לבש את ציציתו הראשונה, עבר 'בניו' (בן יוסף) בקבר יוסף, ושם גם הניח תפילין לראשונה. הוא גדל באלון מורה ולמד בבית הספר המקומי. אחר כך בחר להמשיך את לימודיו בישיבה התיכונית 'מקור חיים' שבגוש עציון והשלים את לימודיו בישיבת 'הצנים' באיתמר.

כשסיים, בחר לדחות את שרותו הצבאי כדי להמשיך וללמוד תורה בישיבה גבוהה. תחילה למד אצל הרב ברוך גנות, בישיבה במעלה אפרים, ואחר כך עבר לישיבת 'נצרים' שבגוש קטיף שבראשות הרב ציון טוויל. שם למד גם כשגורשו תושבי הגוש מבתיהם והיישובים חרבו כליל. בן יוסף עשה עם המשפחה כולה ככל יכולתו למנוע את הגירוש והחרבן, אך כוחות ההרס היו חזקים יותר. הוא המשיך ללמוד במקומה החדש של הישיבה – ביישוב 'יבול' שבנגב, וכעבור זמן קצר נשא את שירה לאשה והוא אז בן פחות מעשרים שנה. הזוג עבר לגור ביישוב בת עין שבגוש עציון, ובן יוסף עבר ללמוד לימודי רבנות בכולל 'אור שלמה' בראשות הרב ישראל שליטל. בזה אחר זה נולדו להם ב"ה ארבעה ילדים: אברהם-עילאי, בת ציון, נהוראי-ישראל ואודל, ובתוך כך הם העתיקו את מגוריהם לעייה"ק חברון.

בשנת תשע"א תכפו ביקוריו במקום עד כי זכה, בהתדבקותו העזה ביוסף, לנסוע מירושלים לשכם לילה לילה; עתים זכה להגיע עד הציון עצמו ולהתפלל שם, ועתים נמנע הדבר בגלל אנשי כוחות הביטחון הפלשתינאים.

במוצאי שבת, עם שחר יום ששי של פסח, שב בניו לקבר יוסף, מלווה באחיו יהודה ובחמישה עשר חסידים נוספים. בסמוך למתחם הקבר היו 'שוטרים' פלשתינאים חמושים, אך הם לא עשו דבר למנוע בעד החבורה מלהכנס ולהתפלל על ציון הצדיק. רק אחרי שנכנסו המתפללים פנימה החלו הערכים לירות באויר. החסידים מיהרו לשוב למכוניות בהן הגיעו, ומשנכנסו כולם החלו הרוצחים בירי מכוון. חמישה נפצעו, שניים מהם קשה. בן יוסף נפגע כבדור בודד בצווארו ומת במקום, בעודו בסמטת הקבר. אחיו, שהיה לצידו, לא יכול היה להצילו. בן יוסף כשמו כן היה.

בכ' בניסן ה' תשע"א עלתה נשמתו בסערת אש להבה השמימה והוא נלקח למחיצתו של יוסף בישיבה של מעלה.

תהא נשמתו הקדושה צרורה בצרור החיים.

סמ"ר רונן לורסקי הי"ד

בט' בניסן התשנ"ח (5.4.1998), בבית חולים אסף הרופא שבראשון לציון, נולד רונן, בן שני לולדימיר ואלנה לורסקי.

את שנתו הראשונה עבר רונן בבית המשפחה במושב בני עיי"ש על יד גדרה. כשהיה בן שנה עברה המשפחה לרחובות, שם גדל והתחנך עד יומו האחרון.

רונן הצעיר היה ילד שמח וחייכן, עקשן מאוד ודעתן.

נחישותו ושלוות רוחו התגלתה כבר בגיל צעיר. אבא ולדימיר מספר איך בגיל שנתיים בלבד, נתן לרונן חוברת מדבקות. רונן הצעיר החל מקלף את המדבקות מהדף אליו היו צמודים ומדביק אותם בחוברת. מדבקה אחת סירבה בעקשנות להיפרד מהדף. אבא הביט בו מהצד לראות מתי יתייאש או יתחיל לבכות אבל רונן המשיך לנסות בשקט ובנחת. עברו מספר דקות ורונן הצליח לקלף את המדבקה.

בגיל 3 כבר לימד אותו אבא לשחות. רונן הקטן לא הסתפק בשחייה בסיסית אלא רצה להשתפר עוד ועוד. בגיל חמש עבר חוגי אמנות, אושו (אומנות לחימה) וטניס. הילד, שהיה בגובה של הרשת זכה באלופות לגילאים 6-8. למרות הישגיו הוא הרגיש שאינו ממצה את עצמו ושהדרישות ממנו נמוכות מידי.

רונן עבר לשחק כדורגל ונכנס לעמדת השוער. למרות קומתו הנמוכה היה שוער מצטיין. קראו לו "המתאבד" – מי שעושה הכל כדי להגן על השער. הוא קפץ לרגלי השחקנים, זינק לגובה ולא ויתר. כאשר הלך להיבחן במכבי תל אביב הועבר תוך מספר דקות לקבוצה בוגרת יותר כדי שיוכל להתמודד עם שחקנים ברמתו.

בגיל 15 שוב הרגיש כי אינו ממצה את עצמו והחליט לעבור לאתגר הבא – הכנה לשירות הצבאי. רונן החל להתאמן בקרב מגע ובגיל 16 החל להתאמן במועדון "אסא אותי לוחם" – קבוצת הכנה לצעירים לשירות ביחידות קרביות.

בתחילת תהליך גיוסו לצה"ל רונן לא קיבל זימון למבחני הכניסה לסיירות. רונן נאבק לקבל את הזימון – שלח פקסים ובקשות, הביא המלצות מבית הספר ולא ויתר עד שקיבל את הזימון המיוחל. הוא עבר גיבוש צנחנים ובנובמבר 2016 התגייס לחיל הצנחנים.

חלמו של רונן היה להתקבל ביחידת "דובדבן". סמל ביחידה היה תלוי בחדרו כבר מגיל 16. בשבוע הראשון בצנחנים עבר גיבוש דובדבן, ליחידה והחל את המסלול המפרך. המסלול כלל 14 חודשים של כושר, מסעות, ירי, קרב מגע, לימודים מקצועיים, ניווטים, תרגילים, שבועות של שהיה בשטח, הסמכות ועוד. בטקס הסיום קיבל את סיכת הלוחם ממפקד הצוות, אירוע שהפך למכונן ואחד המרגשים והמאושרים בחייו. רונן נבחר לשמש כפורץ וסורק, מספר 2 בצוות. שלושה וחצי חודשים הספיק לקחת חלק בפלגת הלוחמים ביחידה וללא ספק הם היו הטובים בחייו.

הרב יעקב דוד ליטמן הי"ד ונתנאל חי ליטמן הי"ד

הרב יעקב שימש כרב בבית ספר ממ"ד "חברון בנים" אשר בקרית ארבע לילדי כיתות א-ב. לימד הלכה יהדות וגדולי ישראל. תלמידיו היו לו כמו ילדיו. הוא הנחיל להם אהבה לתורה וליהדות. היה מסור לעבודתו ולא נעדר גם כשהיה חולה.

בנו נתנאל היה תלמיד כיתה י"ב ב"שיבת ירושלים לצעירים". למד בחריצות והוציא

ציונים גבוהים במבחני הבגרות שהספיק

לעשות. נתנאל התנדב במד"א והציל חיים. גם באותו יום שנרצח היה במשמרת לפני

היציאה לנסיעה. הוא התעתד ללמוד רפואה אך רצה הקב"ה אחרת.

יעקב ונתנאל נרצחו בא' כסלו תשע"ו (13,11,2015) כאשר מחבל ירה במכונית

המשפחה שהייתה בדרכה לשבת חתן.

יעקב נרצח בגיל 45 ונתנאל בגיל 18.

בתאריך י' בסיוון התשע"ח (24.5.2018), במהלך פעילות מבצעית לעצירת חוליית ירי באל עמרי ברמאללה, יצא רונן מהמסתור של אחד הבניינים כדי לחפות על שנים ממפקדיו. מאחד הבניינים נזרק עליו סלע גדול שפצע אותו אנושות. רונן איבד את ההכרה במקום, טופל בשטח והובהל לבית החולים הדסה עין כרם בירושלים. בי"ב בסיוון (26.5.18) בבוקר יום שבת, לאחר 48 שעות של מאבק נפטר רונן.

רונן הותיר אחריו הורים, אלנה וולדימיר ואח אחד אריק. במהלך השבעה ואחריה שמענו אין ספור סיפורים וגילנו אדם שלא הכרנו. רונן היה טוב לב, אמיץ, דבק במטרה בצורה בלתי רגילה, ישר, אמיתי, חותר למצוינות, חבר אמיתי, בעל יכולת כתיבה וביטוי יוצאת דופן, קשוב, סקרן. כל זאת תוך שהוא מתנהל בשקט, בצניעות ובענווה גדולה. גילינו אדם נדיר שחי לצידנו ואשר לא ידענו עד כמה גדול הוא היה. את רוחו ואורו חשוב לנו להפיץ כמה שיותר.

סמ"ר יובל מוריוסף הי"ד

בנם של מרדכי ואילנית. נולד באשקלון בכ"ח בטבת ה'תשנ"ח, 25.01.98. אח למורג, מיתר וליבת. יובל הוא הילד השני במשפחה. יובל היה ילד חמוד ושקט עם עיניים מחייכות. מגיל צעיר אהב את אחיותיו היה מסור למשפחתו, ותמיד דאג להתקשר ולוודא שהכל בסדר אצלם. כיבד את הוריו

למופת, ועזר להם בטיפול בשתי אחיותיו המוגבלות מורג וליבת שגדלו בבית. כשחזר מהצבא הביתה היה נוהג להניח את התיק בצד ומיד הקדיש את הזמן למשחק ולחיבוק עם שתי אחיותיו. היה בן שיח לאחותו הצעירה ממנו מיתר, שראתה בו כאח בכור. מכיתה א' ועד ו' למד בבית הספר היסודי "אור מנחם" חב"ד אשקלון, לאחר מכן למד בתיכון הדתי מקיף ב' אמי"ת באשקלון, שם הצטיין בכדורסל, והיה תלמיד אהוב על מוריו וחבריו כאחד. תמיד נהג בנימוס ובענווה ולא רדף אחרי הכבוד. מגיל בר מצוה ועד מותו היה קורא קבוע בתורה בבית הכנסת "אור הזוהר" באשקלון, אך בצניעות אופיינית ביקש שהדבר לא יתפרסם. בסיום לימודי התיכון עבר ללמוד בישיבת ההסדר קריית אונן, שם התחזק בלימוד תורה ומוסר, וכבש את ליבם של הרבנים והתלמידים. מידת הכרת הטוב שהיתה בו באה לידי ביטוי בקשר החזק שרקם עם רבני הישיבה, וברגשי התודה שחב כלפיהם ככל עת.

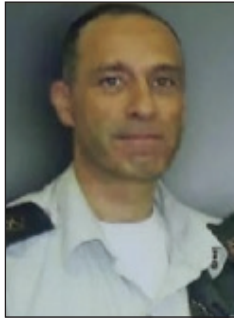
הערכים של אהבת העם והארץ אותם ספג בביתו הובילו אותו להתגייס לשירות קרבי, על אף שלא היה חייב לעשות כן. יובל התעקש לשרת שירות משמעותי, אך מצד שני עדיין לעזור בבית להוריו בטיפול באחיותיו. הוא הצטרף לגדוד "נצח יהודה" של הנח"ל החרדי, במסגרת חטיבת כפיר, ויצא בדרך כלל לשבתות בבית. בלט לטובה בביצועיו המבצעיים בקורסים השונים, ופעל כחייל שהצטיין בנתינה ובנשיאה בעול עם חבריו לנשק.

ביום חמישי, ה' בטבת ה'תשע"ט, 13.12.2018, יובל היה אמור לצאת הביתה לשבת, אבל התנדב להחליף את חבריו במשמרת נוספת בתחנת האוטובוס שבגבעת אסף, כדי שיוכלו לנוח. מחבל יצא מרכב שעצר ליד התחנה, והחל לירות לעבר החיילים והאזרחים שעמדו שם. יובל נרצח במקום, ואיתו גם חברו לגדוד יוסף כהן ז"ל. כמעט בן 21 היה בנפלו. הוא הובא למנוחות בחלקה הצבאית בבית העלמין באשקלון. הותרו אחריו הורים ושלוש אחיות.

מאז נפילתו של יובל הגיעו הצעות רבות לשמר את זכרו מכל חלקי העם, ומשפחתו עוסקת בהנצחת שמו בתחומים שונים, בהם קריאת כולל "משכן יובל" על שמו באשקלון, ועוד.

"הגיד לך אדם מה טוב ומה ה' הורש ממך כי אם עשות משפט ואהבת חסד והצנע לכת עם אלהיך" (מיכה ו, ח)

נצ"מ ברוך מזרחי הי"ד

ברוך נולד בתל אביב בכ"ב אב תשכ"ח (28.08.1968) בבית החולים אסותא לאחר שמונה שנים בהן ציפו לו רבות הוריו חיים ז"ל ומרים ואחותו הבכורה אתי. הוא ומשפחתו התגוררו בת"א. בגיל מבוגר יותר עברו לכת-ים, שם גדל והתחנך.

את התיכון למד באורט סינגלובסקי והתגייס כעתודאי

לצה"ל. סיים תואר ראשון בהנדסת חשמל באוניברסיטת בן גוריון בהצטיינות יתרה ותואר שני במנהל עסקים בהצטיינות יתרה.

במשך כל חייו פעל בשירות המדינה ולמען ביטחון המדינה ואזרחיה. לאורך 25 שנות שירותו בצה"ל, הן כחייל סדיר והן כאיש צבא קבע, ביצע מגוון תפקידים מבצעיים וטכנולוגיים, האחרון שבהם כסא"ל ביחידת מודיעין מובחרת. ברוך עבר למשטרת ישראל בשנת 2010, הספיק לשרת 4 שנים כראש מדור טכנולוגיות בחטיבת הסיגינט וקיבל דרגת ניצב משנה.

ברוך היה איש משפחה, איש עבודה, איש ערכים, שהשמיע את דעותיו המוצקות שאין למדינה אלא את יכולתיה העצמאיות.

היה איש עניו וצנוע מאוד בדרך החיים שבחר לחיות עם הדס והילדים. הוא נהג לסייע לאחרים בדיסקרטיות. יש אנשים שלא יודעים עד היום שהיה לו חלק בסיוע שקיבלו. ברוך נרצח בפגוע כאשר הוא, רעייתו הדס וארבעה מחמשת ילדיהם נסעו בערב חג הפסח תשע"ד על כביש 35 כדי לחגוג את ליל הסדר אצל הוריה של הדס בקריית ארבע.

בפגוע רעייתו הדס נפצעה קשה, כמו כן נפצע גם אחד מילדיה.

דברי הדס רעייתו: "לימדת אותי להאמין בכוחנו ולא לוותר, להתאמץ ולהשקיע ולעולם לא להתייאש. זה מה שאנחנו מנסים לעשות וליישם. עם כל הקושי והחוסר שלך, אהובי אזכור אותך בליבי תמיד".

רנ"ט זיו מזרחי הי"ד

זיו זכאי נולד ביום ח' באדר תשנ"ז 15.2.1997 בבית החולים ביקור חולים בירושלים. בן לדפנה ודורון, אח צעיר של לידור ועדן. דפנה, אימו של זיו, סיפרה, "ברגע שזיו הגיע לעולם והחזקתי אותו בידיי, הרגשתי שזכיתי. החיבור המיוחד בינינו נוצר באותו הרגע, חיבור מיוחד של נשמות. היה זה חיבור עילאי שלא ניתן להסבר, אבל החיבור היה קיים שם תמיד. מרגע הולדתו נוכחותו השרתה עליי נחמה ותחושה של ביטחון."

שמו השני של זיו ניתן לו על שם של סבו זכאי משה, אבי אמו. זיו גדל והתחנך בשכונת "גבעון מערב" שביישוב העירוני "גבעת זאב" הסמוך לירושלים.

מגיל שנה היה בגן "כיפה אדומה", בגיל שלוש עבר לגן "רימון" ומגיל ארבע למד בגן "נרקיס".

ביסודי למד ביע"ד (יזמות ערכים ודעת) שבגבעת זאב, המשיך לחטיבת הביניים ע"ש רבין ובתיכון למד באורט גבעת רם.

זיו היה ידוע בצניעותו בשקט שלו ובחיוך הרחב והביישני שלו. הוא היה נדיב, טוב לב, רגיש למצוקותיהם של אחרים וגורם לכולם להרגיש שייכים.

זיו התעניין בגיאוגרפיה. נווט בכישרון רב ואהב טיולי שטח.

הוא העריץ את אחיו הגדולים לידור הבכור שהיה עבורו מודל לחיקוי ולהערצה. זיו נהג להתיעץ אתו בכל נושא והתגאה בו. כשלידור היה בצבא זיו דאג שהמאכלים האהובים עליו יהיו בבית, ובכל הזדמנות נסע לבקר בבסיס והרעיף עליו אהבה. עם אחותו עדן זיו אהב לבשל והשניים אהבו לבלות יחד.

הקשר עם אביו דורון היה הדוק, זיו אהב להצטרף לאביו לנסיעות ארוכות מחוץ ליישוב ולטיולים ברחבי הארץ.

ביום 1.9.2015 התגייס זיו לצה"ל ושירת בחיל הלוגיסטיקה כנהג מבצעי באיסוף הקרבי. היה אהוב על ידי מפקדיו וחבריו החיילים.

זיו תכנן לטוס לטיול בדרום אמריקה אחרי השחרור מצה"ל כפי שעשה אחיו לידור. ביום י"א כסלו תשע"ו 23.11.2015 נדקר זיו על ידי מחבל בתחנת דלק בכביש 443, הוא נפצע באורח אנוש אך למרות זאת הצליח לירות במחבל ובכך הגן על הקצינה שהייתה בקרבתו.

זיו היה בן 18 בנופלו. הוא הובא למנוחות בבית העלמין הצבאי בהר הרצל שבירושלים. הותיר הורים אח ואחות.

יובל מנדלביץ הי"ד

יובלי שלנו נרצח ביום רביעי א' באדר ב' תשס"ג - 5.3.2003 ברחוב מוריה בחיפה. מה יובל אהב: ספורט - ספורט אתגרי, טיפוס על קיר, צלילה, סקייטבורד ואופניים.

מקצוע בלימודים - מתמטיקה, פיזיקה ואנגלית. מזון ומשקה - כריך ביג מק, פיצה (פפרוני ופטריות), שניצל טרי, מאכלי ים וספרייט. סרטים - סרטי פעולה וקומדיות, סרטי הארי פוטר ושר הטבעות. מוזיקה - אמנים, sun 41, ביטלס, קורין אלאל, משנה. קבוצת כדורגל - מכבי חיפה.

ספרים - ספרי הארי פוטר (שהכירם כמעט בעל פה), ספרי ג'ון גרישם (היה באמצע קריאת "הפירמה"), ירחון "עיניים" ו"טבע הדברים".

סדרות טלוויזיה - חברים, משפחת סימסון, מלקולם באמצע תחביבים - טיולים בטבע (היה בחוגי סיירות) שמיעת מוזיקה, משחקי מחשב (היה מקצוען אמיתי), סרטים, להיות עם חברים, טיסנאות, עבודות מיניאטוריות, אוריגאמי ושוב מוזיקה.

מה יובל רצה להיות "כשיהיה גדול" - ארכיטקט

יובל היה מלא שמחת חיים והומור, אהוב על בני משפחתו וחבריו הרבים, חבר נאמן וישר, תומך ואוהב לעזור. מילתו מילה ואפשר לסמוך עליו, בקיצור, בן אדם - מה שקוראים באידיש "מענטש". זה הדבר הטוב ביותר שאפשר להגיד על מישהו בכלל ועל איש צעיר בפרט.

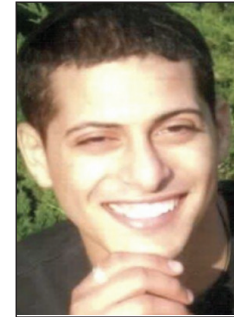
יותם עובדיה הי"ד

יותם, בן כרמלה ואברהם, נולד בבית החולים "משגב לרך" בירושלים ביום ב' בטבת, נר שביעי של חנוכה תשמ"ח (23.12.1987). בן בכור להוריו, אח בכור לסיון. יותם גדל בירושלים. הוא למד בבית הספר היסודי "נווה יעקב המאוחד" והמשיך לחטיבת ביניים ותיכון "רנה קסין", אותו סיים במחזור ס"ה. חבריו ללימודים מספרים שהיה בחור מצחיק, בכל מקום אליו היה מגיע היה מרים את מצב הרוח ולא הירפה עד שראה חיוך על פניהם של כלל הנוכחים. הספורט האהוב עליו היה כדורגל, הוא שיחק מגיל צעיר והיה אוהד מסור של קבוצת הכדורגל בית"ר ירושלים, אשר נכח במגרש ברבים ממשחקיה. בשנת 2006 התגייס למשמר הגבול ושירת שלוש שנים כלוחם בפלוגת העיר העתיקה. לאורך כל שירותו זכה להערכה רבה על ידי מפקדיו. יותם היה עמוד התווך של המשפחה. כיבוד אב ואם היה ערך עליון עבורו, תמיד עזר להוריו בכל דבר שביקשו. הוא היווה מודל לחיקוי ומקור גאווה לאחותו היחידה, סיון. בשנת 2007 עברה המשפחה לגור ביישוב אדם (גבע בנימין) הסמוך לירושלים. המעבר היה בהמלצת יותם, שראה ביישוב הקהילתי מקום קסום עם איכות חיים גבוהה וחשב שיתאים להוריו, אשר עבדו קשה כל חייהם ומגיע להם ליהנות מכל הטוב שיש שם. מיד לאחר שחרורו מצה"ל התחיל יותם לעבוד בחברת "בריינקס", כטכנאי בכיר ומדריך באגף מיחשוב ATM בסניף ירושלים. הוא הצליח בעבודתו, היה מוערך מאוד על ידי מנהליו וכל עובדי החברה. בשנת 2013 נישא יותם לבחירת ליבו טל תהל. בני הזוג בנו את ביתם ביישוב אדם, שם נולדו שני הבנים הראל ואיתי. יותם היה איש משפחה למופת, עניו, בעל לב רחב וחיוך ביישני תמיד. הוא הקדיש את כל כולו לבניית משפחתו, הם היו כל עולמו וכך גם הם הרגישו. היה אדם מוכר ואהוב על הכול, נעים הליכות שרבים נשבו בקסמיו בכל אשר פנה. אהב לעזור לכל דורש. וכך תיארו אותו אהביו: "מדי שנה היית רץ לפני כל חג וחג ושואל אם יש משפחות שצריכות עזרה כספית, וכמובן נותן ביד רחבה ותמיד שואל אם זה מספיק... והיית הראשון לכל דבר שבקדושה, בשיעורי התורה כל שבוע, בעזרה לאלה שאין להם, בסתם לעזור לחבר ככל עניין". ביום חמישי בערב, אור לט"ו באב תשע"ח, חג האהבה היהודי (26.07.2018), יצא יותם מפתח ביתו ביישוב אדם בדרכו לבית הוריו הגרים כמאה מטרים ממנו באותו הרחוב, כדי להביא מצרכים להכנת ארוחת ערב רומנטית לאשתו. בדרך התנפל עליו מאחור בדקירות סכין מחבל פלסטיני. יותם לא נכנע למחבל, נאבק עמו בגבורה למרות פציעותיו הקטלניות ובכך מנע פיגוע גדול יותר בתושבים שהיו בסביבת האירוע. יותם

הובהל לבית החולים הדסה הר הצופים אך כל מאמצי הרופאים להצילו עלו בתוהו והוא מת מפצעיו. בן 30 בהירצחו. יותם הובא למנוחות בבית העלמין בגבעת שאול, ירושלים. הותיר אישה ושני ילדים, הורים ואחות. מדי שבוע נערכים שיעורי תורה לעילוי נשמתו. זכרו הועלה במשחק כדורגל של בית"ר ירושלים שהתקיים סמוך לרצח. בנוסף התקיים ב-2.10.2018 טורניר כדורגל לזכרו - שחקנים ואוהדים הגיעו לכבד את האירוע, לבשו חולצות הנושאות שמו ודיוקנו ובין המשחקים צפו במצגת של חייו. הטורניר, שבסיומו העניקה המשפחה גביעים לזוכים, עתיד להפוך למסורת שנתית. ביישוב מגוריו, אדם, נקרא אולם אירועים על שמו - משכן יותם. בחנוכה תשע"ט התקיים מצעד לפידים לזכרו ונערכה הדלקת נרות חגיגת במשכן.

רואי נתנאל עראמי הי"ד

נתנאל רואי, בן מרים ועוזיאל, נולד ביום כ"ד בחשוון תשמ"ח (16.11.1987) בבת ים. ילד רביעי להוריו, הוא גדל במשפחה בת שבעה ילדים, אח של ענבל, דיקלה, דרור, אוהד, שולמית ואביאל. נתנאל גדל בבת ים, ולמד בבית הספר היסודי החרדי "בני ציון". משם המשיך לשיבה לצעירים "בית שמעיה" בבני ברק.

בשנת 2007 נתנאל נשא לאישה את מוריה. בני הזוג גרו במושב אחיעזר, סמוך ללוד. במחצית 2012 נולד בנם איתן שמעון, ולקראת סוף 2013 נולדה אביה. "נתנאל היה בעל נפלא לאשתו ואבא מדהים לילדיו. כבוד אב ואם יוצא מגדר הרגיל, אח אהוב ומסור לאחיו", סיפרה אימו מרים, "בעל נוכחות מרשימה, בכל מקום שעבד או הלך תמיד הקרין מטוב ליבו והשאיר רושם טוב... אדם אהוב על הבריות, אוהב אדם ובעל חסד".

נתנאל בלט מגיל צעיר כאדם חרוץ מאוד, שלא פחד מעבודה קשה. משבגר הוא החל לעבוד בבניין, ועד מהרה החליט לפנות לתחום המתפתח של הסנפלינג, עבודות בנייה בגובה. נתנאל למד את העבודה ועבד בתחום בחברת "ניקיון ר.צ.". כשלוש שנים. אחרי שהצטיין בעבודתו נשלח לקורס, הוסמך כמפעיל הצלה בגובה בשעת חרום, ואז מונה בחברה למנהל עבודה.

אחרי שעבד בחברת הנקיון עוד שנתיים כמנהל עבודה, החליט נתנאל לפתוח חברה משלו בתחום זה. בראשית שנת 2014 הוא פתח את חברת "איתן בגובה". נתנאל החל לעבוד בתחום הסנפלינג עם עובדים, והחברה התפתחה בהתמדה. ביום שלישי כ"א באלול תשע"ד (16.09.2014) אחרי הצהריים, בעת שנתנאל עבד בבניין בפתח תקווה על קיר חיצוני בקומה ה-11, הוא נפל ומת. בדיקה הוכיחה כי נרצח על ידי מחבלים ערבים, שחתכו את הכבל אשר עיגן אותו לגג הבניין. נתנאל היה בן 26 במוותו. הוא הובא למנוחות בבית העלמין בסגולה, פתח תקווה. הותיר אישה הרה, בן ובת, הורים, שלוש אחיות ושלושה אחים. חצי שנה אחרי הירצחו של נתנאל נולדה בתו, אפרת.

אסף צור הי"ד

אסף נולד בנשר בשנת 1986 ילד שני להוריו יוסי ולאה ואח צעיר לאריק. עשר שנים אחר כך ייהפך לאחיו הגדול של אלמוג.

כבר בגנון וגן הילדים התבלט כילד פעיל עליז ושובב, שמשחקים עדיפים בעיניו על כל פעילות לימודית אחרת. אסף החל את בית הספר היסודי "רמות יצחק" בנשר ובאמצע

כיתה ב' יצאה המשפחה לשליחות לחו"ל. החל ללכת לבית הספר בבריטל. ללא ידיעת מילה בצרפתית, הוא הסתדר בעזרת הקסם הטבעי שלו ובעזרת חבריו הרבים. העיסוקים החביבים שלו היו שיעורי סקי ורכיבה על אופניים, רכיבה אתגרית בעזרת אופני BMX מעל מכשולים ובמורד המדרגות. תמיד שאף רחוק יותר, מהר יותר וגבוה יותר. אסף אהב מאד את טיולי המשפחה. לאחר השהות בבריטל עברה המשפחה לשנה לסינגפור. שם אסף למד לשחות ולצלול בשיטה הסינית ועל ידי מורה סיני. הפך מאז לדג במים ששוחה צולל ונהנה מכל פעילויות המים.

אסף היה איש של שוקולד וממתקים, אילו היה מתאפשר לו היה חי רק על ממתקים. לאחר החזרה ארצה לה חיכה התחבר מיד לחבריו ובתוך שעות היה קשה להבחין כי נעדר לתקופה כה ארוכה.

אסף המשיך את לימודיו בבי"ס עירוני ה' ולאחר מכן בתיכון אורט "חנה סנש" במגמת מחשבים שם למד עד מותו.

בשנים האחרונות אסף אהב את הים ואת גלישת הגלים. הוא בילה שעות רבות בלימוד ובגלישה. כמו כן הקפיד לחזק את גופו בחדר הכושר. הוא גבה בשנה האחרונה ושאיפתו הייתה לעבור את אביו, שאיפה שהייתה קרובה להתגשמות בתוך חודשים מעטים וסנטימטרים ספורים.

כשהייתה המשפחה יורדת לים לבילוי של אחה"צ או של שבת היה אסף לוקח את אלמוג אחיו הקטן ומלמד אותו לגלוש, גם על הבוגי (סוג של גלשן) שעבר בירושה מאסף לאלמוג וגם בעזרת הגלשן הגדול שלו.

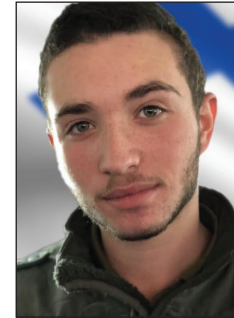
את השעות בהם לא גלש בילה ליד המחשב במשחקים, בשמיעת מוזיקה ובתקשורת עם חברים. אהבתו למוזיקה גדלה והוא היה צמוד ל-CD MAN שלו, המכשיר היה בתיקו בזמן הפיגוע ונותן לחלקים.

אסף לא היה מוטרד או מודאג והיה בטוח שהוא חסין לחלוטין, ששום דבר לא יקרה לו והוא יחיה לנצח.

אסף היה ילד יפה עם שיער בלונדי ארוך, חבריו כינו אותו "בלונדי" כינוי בו היה גאה ואותו אהב, חבריו והוריהם הכירו אותו רק בכינויו.

5 במרץ 2003 א' אדר ב' תשס"ג נרצח על ידי פלסטינים בפיגוע התאבדות באטובוס קו 37 ברחוב המוריה בחיפה.

סמל רון יצחק קוקיא הי"ד

רון נולד בתאריך 23.3.1998, כ"ו באדר התשנ"ח, בשעה 23:00 בבית חולים משגב לדרך. רון, ילד רביעי לבעז ולבנה ואח לשני (1984), דור (1987) ונוי (1991).

רון נקרא בשם שני - יצחק על שם סבו יצחק שנפטר בתאריך 1.03.1993.

רון, ילד שמח ודעתני, אהב לשחק בלגו ופאזלים. רון תמיד אהב מאוד את חברת ילדים, הוא גדל בחברת אחים גדולים וסיגל לעצמו התנהגות בוגרת שלא הייתה אופיינית לבני גילו, יחד עם זאת אהב להשתולל, לשחק ולהשתטות ככל ילד.

בשנת 2000 רון הולך לגן פרטי, גן דליה בירושלים, "גן הורדים" ובית ספר יסודי "הנריטה סאלר".

בחטיבה רון למד ב"גימנסיה רחביה" בירושלים, ובתיכון "תיכון חדש" בתל אביב. ב-2011.3.30 רון חוגג בר מצווה בבית הכנסת "ישא ברכה" ברח' זבוטינסקי בירושלים, סבא יוסי מלמד אותו ורון מלא גאווה לעמוד בציפיות.

רון אוהב במיוחד את לימודי הגיאוגרפיה ומשקיע את זמנו ואהבתו במשחקי מחשב ואף לומד באופן עצמאי תכנות ויוזם ומתכנת.

לפני הגיוס, מרץ 2016, רון יוצא לטיול סקי בשווייץ עם הגברים במשפחה (בועז, ניתאי, דור ורון). לאחר מכן, כמתנת גיוס, כל המשפחה נוסעת לחופשה משפחתית, נסיעה לחודש לארה"ב מחוף לחוף (אוקטובר 2016). שני טיולים שייצרו חוויות משפחתיות משמעותיות.

כמה שבועות לפני הגיוס, רון מחליט לעשות רישיון נהיגה ומצליח לעבור בטסט הראשון.

רון מתגייס לחטיבת הנח"ל, גדוד 932 בתאריך 22.11.2016, עובר טירונות והכשרה של לוחם. אהבתו לקליעה ומקבציו הטובים מובילים אותו לקבל את תפקיד הקלע. רון מצטרף כחבר סגל למפל"ג, ולאחר מכן כנהג מ"פ ונהנה מהשירות ומחבריו לצוות.

ב-2017.11.30 רון מקדים לחזור מרגילה כדי להצטרף אל חבריו שפעלו לתגבור אבטחת ישובים בגזרת חברון. ההמתנה להסעה הן הדקות האחרונות לחייו. בשעה 21:26 רון נרצח בדקירות סכין ע"י ברואי ישראלי תושב פזורת כסיפה, בשם חלאד אבו ג'ודה, שתכנן להרדים חייל ולחטוף אותו לצורך שחרור אסירים פלסטיניים. זאהי אבו ג'ודה, אחיו למחצה (אבא משותף) היה שותף לתכנון.

רון נרצח בכיכר מרכזית בערד (מפגש רחובות: הקנאים וחברון).

תושבי העיר ערד הוכו בהלם והתקשו לחזור לשגרה עקב הרצח. הרוצחים נתפסו יומיים אחרי הרצח במאמץ משותף לשב"כ, המשטרה וצה"ל.

ליבם של הוריו, אחיותיו, אחיו של רון, חבריו החיילים, חבריו ללימודים ומשפחתו

המורחבת, מוריו, מחנכיו וכל מי שהכיר את רון נשבר בתוכם על האובדן. עם קבלת הבשורה המרה, החליטה המשפחה הקרובה לתרום את קרניות עיניו התכולות והטובות. רון כשמו, ציווה לנו במותו שמחה וצחוק לצד הצער והכאב שילוו אותו. כ-2000 בני אדם הגיעו לבית העלמין הצבאי, בקרית שאול כדי ללוות אותו בדרכו האחרונה.

חברים כתבו:

רון היה בחור צנוע, אהוב על חבריו, מצחיק, ידע להכיל ולהקשיב, אהב לעזור ולתמוך בחבריו, "לב זהב" היה כינויו.

המשפט השגור בפיו: "אדם צריך לדעת להגדיר את עצמו (אופי, שאיפות, דרך חיים...)

וליהנות

מהקיים", זוהי תמצית חייו.

טל קרמן הי"ד

טל קרמן נולדה ב- 7.6.1985 בחיפה בבית החולים "כרמל". בת בכורה לאורלי ורון קרמן ואחות לדרור. היא למדה בבית ספר יסודי "זכרון יוסף" ובתיכון "עירוני ה'" בחיפה. כנערה מאוד חברותית, היו לה הרבה חברים מכל קצוות הקשת החברתית.

הייתה לה רגישות יוצאת דופן לרגשות הזולת. רגישות זו הניעה אותה לעשות ככל שיכלה על מנת למנוע איזושהי פגיעה ברגשות החלש והפגיע בסביבתה, כולל חיות. חבריה מספרים שכאשר ראתה מישהו פגוע דאגה להקדיש לו יתר תשומת לב, להיות עם אותו אדם ולעודדו. מכיוון שטל הייתה מאוד חברותית היא הייתה הגשר בין אותם בודדים לשאר החברה.

טל אהבה מאוד חיות ובעיקר חתולים. מגיל 3 היה לטל חתול אותו מאוד אהבה. בגיל מאוחר היא "התאהבה" בגמלים. חדרה היה מלא בכובות שונות ביניהם הרבה גמלים ואף שלט אזהרה "זהירות גמלים" אותו קיבלה במתנה מצייר שלטים. לאחר מותה מצאו בני משפחתה ציור של גמל שטל החלה לצייר. באתר שהוקם לכבודה מזמינים את הגולשים להכיר את טל באמצעות צביעת הגמל שציירה ביומנה. היא מאוד אהבה לקרוא ספרות בעברית ובאנגלית. הספר האחרון, אשר אותו לא סיימה לקרוא היה "שר הטבעות" באנגלית (טל שלטה היטב בשפה האנגלית).

בין שאר הספרים שאהבה לקרוא היו סיפוריו של אתגר קרת אותו פגשה בשבוע הספר, ביוני 2002. על ספרו "אניהו" כתב לטל הקדשה: "לטל, הרבה ספרים והרבה חיים... אתגר קרת"

בבלוג (יומן אישי באינטרנט) של טל מצאנו פירוט, שטל עצמה כתבה, של הספרים האהובים עליה: "האודיסאה", "האלכימאי", "ורוניקה מחליטה למות", "מיי פירסט סוני",

"THE HOBBIT", "LORD OF THE RINGS". היא אהבה את כתבי ריימונד קרבר וכתבי טרי פראצ'אט.

בנוסף לאהבתה לספרים טל אהבה לצפות בערוצי המדע ובערוצי המוסיקה, מכאן גם ידעה את המילים לשירים רבים.

טל הייתה נערה חייכנית ושמחה. כולם זוכרים את החיוך הרחב והכובש שלה, את שמחת החיים והאנרגיות שלה – דבר הבא לידי ביטוי בתמונותיה ואף בכתביה. טל ידעה לאזן בין המרדנות של בני הנוער והבגרות שמבוגרים ציפו ממנה. מצד אחד ילדותית (מאוד אהבה בובות ודמויות מצוירות) אך עם זאת הייתה מאוד בוגרת, דבר שבא לידי ביטוי בשיחות איתה ובמעשיה. לטל הייתה חוכמת חיים לא רגילה לגילה. מחנכת הכיתה שלה סיפרה שאת שיעור החברה האחרון שעסק באירועי סוף השנה הנחתה טל. היא הציעה, בין היתר לשפר את חזות בית הספר וליצור פינת נוי עם דשא

ומים, כפרויקט לסיום לימודיהם.

בהיותה בכיתה י"א, כשנה לפני הפיגוע, חודש לאחר אסון התאומים, נשלחה טל לייצג את ביה"ס עירוני ה', כנציגה במשלחת לבוסטון, במסגרת המיזם של קשרי בתי ספר בין הערים חיפה ובוסטון בארה"ב.

במסגרת גיוסה לצה"ל עברה מבדקים ליחידה התנדבותית. טל רצתה לשרת ביחידה קרבית.

ביום רביעי 5.3.2003 לאחר הלימודים טל נפגשה עם חברתה בקשר לארגון מסיבת סיום י"ב. שתיהן נסעו להדר הכרמל ומשם החליטו לעלות למרכז חורב – לאחר שיחת טלפון מחבריה.

הן עלו על אוטובוס מספר 37. בשעה 14:16 בשדרות מוריה בחיפה, מחבל מתאבד שעלה לאוטובוס פוצץ עצמו ורצח 17 נפשות.

טל וחברתה נהרגו במקום. טל נהרגה 3 חודשים לפני הגיעה לגיל 18.

מלאכי משה רוזנפלד הי"ד

נולד בג' בחשוון תש"ן (31.10.89). ילד חמישי להוריו אליעזר ושרה ואח לשמונה. גדל ביישוב כוכב השחר בחבל בנימין. מגיל צעיר בלט מאוד בחוכמתו הרבה ובזיכרון יוצא דופן. את שנות התיכון העביר בישיבה של "מכון לב" ומשם המשיך לשירות צבאי ביחידה מודיעינית מסוגת. סיים

בהצטיינות תואר של האוניברסיטה העברית בתכנית פכ"מ (פילוסופיה, כלכלה ומדע המדינה) ולקראת סיום התואר כבר התקבל לעבודה בחברה כלכלית מהמובילות בישראל ובעולם.

אחת התכונות הבולטות ביותר של מלאכי הייתה החיבור לאנשים והחברות המסורה שלו. מלאכי לא נתן להגדרות ומאפיינים שונים להפריע לו לרכוש חברים מרקעים שונים וממסגרות שונות מחייו, וידע לשמור איתם על קשר אמיץ וקרוב למרות ההבדלים ביניהם.

ספורט היה חלק מרכזי בחייו של מלאכי, והוא התבלט במיוחד בענף הכדורסל שהיה משמעותי מאוד עבורו. מגיל צעיר הוא שיחק כדורסל עם המשפחה והחברים וכשהתבגר כיכב בנבחרת היישוב של כוכב השחר.

בי"ג בתמוז התשע"ה, 29.6.15 נרצח מלאכי בפיגוע ירי בדרך חזרה לביתו ממשחק כדורסל, שבו ייצג את יישובו בליגת בנימין.

יוסי שוק הי"ד

יוסף (יוסי), בן פנחס-חיים ומרים-חיה, נולד בישראל בכ"ח בתמוז תשל"ב. אח לדוד-יהושע, יגאל-יעקב ואבישי. גדל בנתניה, למד בבית הספר היסודי "ישורון" ובישיבה התיכונית של בני עקיבא.

בתום לימודיו התיכוניים המשיך למכינה הקדם-צבאית "בני דוד" בעלי, ומשם המשיך לשירות צבאי. שירת שלוש

שנים בגולני, היה לוחם וחובש קרבי. במהלך שירותו שהה יוסי במוצבים בהם רמת הסיכון הייתה גבוהה ביותר. הוא לחם בלבנון והגן על ארצו במסירות נפש גדולה. בסיום השירות הצבאי נשא יוסי לאשה את שגית והשניים בנו את ביתם באפרת שבגוש עציון. באותה תקופה הוא עבד במשך שנתיים, בשירות הביטחון הכללי.

כעבור שלוש שנים עברו בני הזוג לישוב בית חג"י שבדרום הר חברון. בשנים הבאות נולדו להם חמישה ילדים: יהונתן-אהרן, נריה-משה, יאיר-אריאל, דפנה-אורי'ה ויעלה-הודי'ה.

יוסי למד ב"אורט" בירושלים והוסמך כהנדסאי בנין. מאז עסק במקצועו, בעיקר במסגרת "החברה לפיתוח קרית ארבע", והיה שותף לבניין הארץ כשהוא מקים בתים רבים בקרית ארבע, בגוש טלמון ובמקומות נוספים. בבית חג"י הוא בלט כדמות ציבורית ואדם רב פעלים: היה חבר מזכירות הישוב, שותף לכל הפרויקטים בתחום הביטחון, הבניה, החינוך והדת. כן היה מפקד כיתת הכוננות המקומית. עם כל עיסוקיו, ידע יוסי תמיד לקבוע עיתים לתורה.

יוסי היה איש שהאמת והיושר בראש מעיניו. כל דבר בו נגעה ידו, נעשה בדרך האמת. נלחם למען הצדק, וקידם במסירות גדולה מפעלים רבים. תכונות נוספות שבהן ניחן היו ענווה, מתן בסתר ושמחת חיים, תכונות שהיוו דוגמה לכל.

ביום שישי בצהריים, בט"ו בכסלו תשס"ו, ערב שבת קודש פרשת וישלח, בעת ששב יוסי מעבודתו בקרית ארבע והיה במכוניתו בדרך לביתו, עקף אותו רכב ובו מחבלים ערכים שירו בו ורצחוהו. בן 33 בהרצחו. יוסי הובא למנוחות בבית העלמין בחברון. הותיר אשה, שלושה בנים ושתי בנות: הגדול בהם בן תשע וחצי שנים והקטנה בת חודש, הורים ושלושה אחים.

סמ"ר אלמוג עשהאל שילוני הי"ד

בנם של מיכל ויוסף חי. נולד ביום כ"ז בתשרי התשנ"ה (2.10.1994) בירושלים. אח ללידור, סהר, אוריאל ותהילה. אלמוג עשהאל הגיח לאוויר העולם חמש דקות אחרי סהר, אחיו התאום. אלמוגי – כך נקרא במשפחתו.

משפחת שילוני התגוררה בירושלים. כשמלאו לו שנתיים העתיקה את מקום מגוריה לעיר מודיעין.

אלמוג עשהאל היה ילד ביישן, שקט ומופנם, מתון ושקול מאוד במעשיו ובמילותיו. כבר בגיל צעיר עמדה טובת האחר לנגד עיניו. אם נחבל או נפגע, כמעט לא בכה או צעק כי נמנע מלעורר דאגה מתוך התחשבות באחרים. משקפיו הפכו לסימן ההיכר שלו משחר ימיו כיוון שהרכיבם החל מגיל חמישה חודשים, עוד בתקופת ילדותו המוקדמת. מכיתה א' ועד ח' למד בבית הספר היסודי "חינוך עצמאי" ביישוב חשמונאים.

כצאצא למשפחת שילוני שאהבת ישראל נר לרגליה, היה ברור לאלמוג עשהאל כי עם תום י"ב שנות לימודיו, יפנה לפעילות התנדבותית ולאחריה יתגייס וישרת נאמנה את מדינתו, בתפקיד המשמעותי והמאתגר ביותר אותו יוכל למלא.

כעבור עשרה חודשים של שירות התנדבות, התגייס אלמוג עשהאל ב-21.3.2013. הוא בלט לטובה בכיצועיו המבצעיים בקורסים השונים, ובייחוד בקורס מ"כים (מפקדי כיתות). אלמוג עשהאל פעל במלוא הנחישות למען השגת מטרותיו, ביושר ובכנות, בלי ללכת רכיל.

כמ"כ, מפקד כיתת לוחמים, היה אלמוג עשהאל ידוע כמי ששם את רווחת פקודיו בראש סדר העדיפויות. הוא האמין בלב שלם שלוחם שבע, שמצוקותיו מקבלות את מלוא תשומת הלב, הופך ללוחם נאמן, מיומן, איכותי ומקצועי הרבה יותר. ביום י"ח בחשוון תשע"ה (10.11.2014), בדרכו לבסיס, תקף אותו מחבל מאחור בדקירות סכין, במטרה לחטוף את נשקו ולפגוע בעוברי אורח נוספים. אלמוג עשהאל נפגע אנושות מהדקירות, אך לא ויתר, הפגין תושייה רבה ובכוחותיו האחרונים נאבק במחבל ומנע מנפילת נשקו לידיו. אלמוג עשהאל פונה לבית החולים "שיבא" שבתל השומר במצב קשה, ומקץ שעות ספורות נפטר על שולחן הניתוחים. בן עשרים היה בנפלו. הוא הובא למנוחות בבית העלמין הצבאי בהר הרצל בירושלים. הותיר אחריו הורים וארבעה אחים.

לאחר נפילת בנם, החליטה משפחת שילוני להנציח את זכרו של אלמוג עשהאל באמצעות הקמת בית חם לחיילים בודדים בעיר מודיעין, אשר ייקרא "בית אלמוג שילוני", על פי המוטו: "כאלמוג היית בחיך. חי תחת המים, נסתר מכל עין. מחזק ומזין את כל הנושם סביבך".

ליבא שוורץ הי"ד

ליבא בת יעקב גדליהו תפילינסקי נולדה בירושלים בעשרה בטבת תש"י 30.12.1949. ילדה שלישית במשפחה בת 7 ילדים, דור שביעי בירושלים.

גדלה בבית חרדי ירושלמי אותנטי והתחנכה בבית יעקב הישן.

בסיום הלימודים התחילה לעבוד כמורה לתפירה בבית ספר והייתה מפעילה קורסים פרטיים בביתה עד שנהייתה מנהלת בית הספר לתפירה. בגיל העשרים נישאה וילדה חמישה ילדים שמואל, אלי, דבורה, אסתר ויואל. גידלה אותם באהבה רבה ועזרה לבעלה הרב שוורץ רב ודיין לפרנס את ביתם. אהבה וכיבדה לימוד התורה של הסובבים אותה ובכלל. הייתה אשה צדיקה ולא ויתרה על תפילותיה, התפללה שלוש תפילות ביום והייתה מבקרת בקביעות יום יום בכותל המערבי.

ביום שלישי כ"ב אב תשס"ג אוגוסט 2003 נסעה כמידי יום להתפלל בכותל המערבי ובחזרתה עלתה לאוטובוס קו 2 בדרכה לביתה ברחוב שמואל הנביא בירושלים. בכיכר זוועהיל עלה מחבל מתאבד לאוטובוס שהיה מלא עד אפס מקום בנוסעים, בעודו מפלס דרכו במדרגות. כשהאוטובוס התחיל לנסוע המחבל פוצץ את עצמו על יושבי האוטובוס, עשרים ושלושה נוסעי האוטובוס נהרגו, ליבא נהרגה במקום לא רחוק מביתה.

ליבא הייתה בת 53 במותה, הותירה את בעלה, תאומים בני 16, שלושה מילדיה הנשואים, אחד עשרה נכדים, אמא ושבעה אחים ואחיות.

היא הובאה למנוחת עולמים בבית העלמין הר המנוחות בירושלים.

שלום יוחאי שרקי הי"ד

שלום יוחאי, בן רונית שמחה ואורי עמוס, נולד בירושלים ביום כ"ו באדר א' תשמ"ט (03.03.1989). הוא גדל בירושלים, אח למיכאל, אסתר, יאיר, שלומציון, אמיתי וישי.

שלום החל את לימודי היסודי בתלמוד תורה "מורשה" בעירו, והמשיך לישיבה התיכונית "בני צבי" בבית אל.

ממנה הוא המשיך לישיבות ההסדר בירוחם ובצפת, בהן למד בשילוב עם השירות בצה"ל, בחיל הים, כלוחם בספינת "דבור".

אחרי שירותו למד שלום לימודי ארץ ישראל במכללה האקדמית "הרצוג" במגדל עוז. הוא התעניין במגוון תחומים ולאורך השנים למד היסטוריה, גאוגרפיה, הוראה, ספרות של קודש וספרות של חול ואף התעמק באסטרונומיה ובצפייה בכוכבים. שלום גם הקדיש זמן ללימודי הישרדות וכושר גופני. במקביל הוא עבד כמדריך נוער בפנימיית "בית צבי" ובהמשך עבד כמדריך טיולים ברחבי הארץ, בין היתר הדריך את טיולי "מסע ישראלי" לבני נוער.

"שלום היה מלא בתורה, באהבת הבריות ובאהבת ארץ ישראל", כתב אביו אורי, "היה חדור אידיאלים של דבקות בה', של צדק ושל שלום. הייתה לו נפש שירית ועדינה, יחד עם עצמה פיזית ואישיות איתנה. הוא התעניין בכל אדם וראה בו עולם ומלואו, דאג לחלשים ולכל מי שזקוק לעזרה. רבים מאוד חשו שהוא החבר הטוב ביותר שלהם". והוסיף האב: "שלום תמיד היה שמח והקרין שמחה עצומה על כל סביבתו. חפץ היה להרבות טוב בעולם, מתוך הרמוניה פנימית בין הקודש לטבע".

ביום רביעי בערב אור לכ"ז בניסן, יום הזיכרון לשואה תשע"ה (15.04.2015), היפנה מחבל פלסטיני את מכוניתו אל המדרכה בצומת הגבעה הצרפתית בירושלים, אל עבר הולכי הרגל, ודרס את שלום וידידתו שהמתינו לאוטובוס. השניים נפצעו קשה והועברו לבית חולים, אך שם שלום מת כעבור זמן קצר.

בן 26 בהירצחו. שלום הובא למנוחות בבית העלמין בהר המנוחות בירושלים. הותיר הורים, ארבעה אחים ושתי אחיות.

פרק ב' מנצחים את הטרור

דברי פתיחה: ראש הפורום למזרח תיכון ד"ר דניאל פייפס

דעת מומחים: חוות דעת בסעיפי חבילת ההתרעה

- | חבילת ההרתעה נגד הטרור
- | הריסת בתי מחבלים
- | ביטול ביטוח לאומי למשפחה הגרעינית
- | ביטול היתרי עבודה לבני משפחה
- | שלילת תושבות ואזרחות ממחבלים
ובני משפחה מעורבים
- | גירוש משפחות מחבלים
- | הקשחת תנאי מחבלים בבתי כלא
- | קיזוז כספים המועברים למחבלים (כספי טרור)
- | עונש מוות למחבלים
- | אי החזרת גופות מחבלים
- | איסור שחרור מחבלים בעסקאות

// ההרתעה, כלומר שכנוע הפלסטינים ומדינות ערב לקבל את קיומה של ישראל על ידי איום בתגובה כואבת, עמדה ביסוד התפיסה האסטרטגית של ישראל בתקופה שבין הקמתה ב־1948 ועד הסכמי אוסלו ב־1993 //

הפלסטינים לפעול נגדה ביתר שאת. אולם במבט לאחור, כל זה איננו מפתיע כלל. בניגוד לסלוגן שטבע רבין, שלום לא עושים עם אויבים אלא עם אויבים לשעבר, אויבים שהובסו. זה מביא אותי לנקודה העיקרית: הניצחון, או השלטת רצונך על האויב, הם שיכריחו אותו לוותר על כל שאיפה למלחמה. אם יש דבר שההיסטוריה מלמדת אותנו הוא שמלחמות אינן מסתיימות על ידי רצון טוב, אלא על ידי תבוסה נחרצת של אחד הצדדים המביאה אותו לייאוש ולנטישת כל רצון להמשיך ולהילחם. רק כאשר אחד הצדדים מקבל את תבוסתו, ניתן לסיים את הסכסוך. כל עוד שני הצדדים עדיין מקווים להשיג את מטרותיהם, המלחמה תימשך... הדפוס ההיסטורי הזה מוביל למסקנה הברורה של ישראל יש כיום רק אפשרות אחת שתוביל לניצחון מול הפלסטינים, והיא חזרה למדיניות ההרתעה. הרתעה איננה רק צעדים קשוחים מול הפלסטינים, הרתעה היא מדיניות שיטתית שתעודד את הפלסטינים לקבל את ישראל ולזנוח את מדיניות הסירוב שלהם, והיא דורשת אסטרטגיה ארוכת טווח שתכשיר את שינוי הלבבות הזה. עיקרי מאמר אשר התפרסם במלואו באתר מידה בתרגומו של אמיר לוי.

שלום עושים עם אויבים מובסים

ד"ר דניאל פייפט, נשיא "פורום המזרח התיכון"

בשנים שקדמו להקמת המדינה היהודית, המופתי של ירושלים, חאג' אמין אל-חוסייני, היה זה שביטא היטב מכל, את מדיניות הסירוב הערבית שמשמעותה חיסול כל זכר לנוכחות יהודית בשטחי ארץ ישראל.

עמדה ערבית זו נותרה בעינה עד ימינו. המפות הטיפוסיות בעולם הערבי, המראות את "פלסטיין" במקום ישראל, הן רק דוגמה אחת לכך. הסרבנות נטועה עמוק בהווה הפלסטינית, ולא רק בפוליטיקה שלה... וההבדלים בין הסיעות הפלסטיניות השונות הם לרוב טקטיים, ומסתכמים בשאלה האם לדבר עם ישראל במטרה לסחוט ממנה ויתורים נוספים או להיצמד לדרך הטרור בלבד.

בצד הישראלי מאידך, ישנה הסכמה כמעט מוחלטת שקיים צורך לזכות בהכרה פלסטינית וערבית. כאשר ההבדלים הם בעיקר בדרך הרצויה להשגת המטרה. בן גוריון ייצג גישה הדוגלת בכך שצריך להראות לפלסטינים שיש להם רק מה להרוויח מהציונות. ז'בוטינסקי לעומתו, פיתח את הרעיון שעל פיו לציונות אין ברירה אלא לשבור בכוח את הרצון הפלסטיני העיקש. שתי הגישות היריבות הללו מהוות בסיס לשיח סביב המדיניות הישראלית עד ימינו.

ההרתעה, כלומר שכנוע הפלסטינים ומדינות ערב לקבל את קיומה של ישראל על ידי איום בתגובה כואבת, עמדה ביסוד התפיסה האסטרטגית של ישראל בתקופה שבין הקמתה ב־1948 ועד הסכמי אוסלו ב־1993. מדיניות זו גרמה לאויבי ישראל לשנות לחלוטין את האופן שבו הם רואים אותה: ב־1948 צבאות ערב ציפו לחסל בקלות את המדינה היהודית הצעירה, אך ב־1993 נאלץ ערפאת לחתום על הסכם עם ישראל (הסכמי אוסלו).

אולם הסכמי אוסלו התגלו כאכזבה מרה. שבע השנים של מדיניות הפיוס מאז אוסלו (1993-2000), ביטלו 45 שנים של הרתעה, ושש השנים של נסיגות חד-צדדיות בין 2000 ל-2006 קברו אותה לחלוטין. הסכם אוסלו רק הפך מצב רע, לגרוע מאוד. ומה שכונה "תהליך שלום" הפך למעשה ל-"תהליך הסולל מלחמה".

ישראל נכנסה לתהליך אוסלו מתוך הנחת יסוד שגויה. יצחק רבין סיכם לעתים קרובות את הטעות הזאת באומרו כי "שלום לא עושים עם חברים, אלא עם הגרועים שבאויבים". רבין ציפה להסכם שלום הנובע מרצון טוב, התפייסות ופשרה, המגובים בחתימות על מסמכים רשמיים. ברוח זו, ממשלת רבין וגם הבאות אחריה הסכימו לקשת רחבה של ויתורים, עד להקמת מיליציה פלסטינית, בתקווה תמידית שאלו יגמלו לישראל על ידי הכרה בה. רק שהפלסטינים מעולם לא עשו כך. ההפך הוא הנכון; כל נכונות לפשרה מצד ישראל נענתה בתוקפנות פלסטינית גוברת, וכל מחווה ישראלית רק המריצה את

הריסת בתי מחבלים

ראש מוסד לשעבר, אלוף במיל. דני יתום

בתחילת שנות התשעים כיהנתי כמפקד פיקוד המרכז. הייתה זו תקופה בה בוצעו ע"י ארגוני הטרור פיגועים רבים כנגד אזרחים ישראלים. בפיגועים אלה היו הרוגים ופצועים לאורחנינו וחיילינו. במטרה להילחם בטרור באופן אפקטיבי ולהרתיע את המחבלים מלכצע פיגועים נוספים, נקטנו בשורה ארוכה של פעולות כגון מרדפים, מארבים, פשיטות, סיורים רגליים ורכובים, הריסות ואטימות בתי מחבלים והגליית משפחות מאזור אחד לאזור אחר ביהודה ושומרון. כאשר להריסות בתי מחבלים מתנהל מזה שנים ויכוח בין המצדדים בהריסות ואטימות לבין השוללים.

הניסיון שנצבר בפיקוד המרכז בזמן כהונתי, כמפקד הפיקוד מצביע כי מדובר בצעד אפקטיבי אשר הרתיע במקרים לא מעטים את המחבל מלכצע פיגוע עקב חששו וחשש משפחתו שבינם ייהרס. חשוב לציין שמדובר בצעד חוקי המתבצע מכוח תקנות ההגנה (שעת חירום) שאותן ירשה ישראל מהמנדט הבריטי. ניסוח התקנה הרלוונטית נותנת בידי המפקד הצבאי את הסמכות להרוס מבנים כאמצעי ענישה או הרתעה. רב העתירות שהוגשו לבג"צ במטרה לבטל צווי הריסה נדחו. תוך קביעה שיש להשתמש בצעד זה במידותיות. השופט נועם סולברג הסביר בפסק הדין כלהלן: "מחבלים מתאבדים הרגישו בפרדות המוקלטות את ההטבות בהן יזכו משפחותיהם כמעין פיצוי על לכתם... בהציבם דגש מיוחד על בית משפחה

המחבל... אולם ההרתעה נועדה להשפיע לא רק במישרין על הלך מחשבתו של המחבל אלא גם להניעו ממעשיו באמצעות התערבות בני משפחתו".

במהלך האינתיפאדה השנייה התפתח גל פיגועי התאבדות גדול, מולו הנהיגה ישראל בין היתר מדיניות של הריסת בתי מחבלים. מחקר שערכו הפרופסורים אפרים בן מלך, קלוד ברבי ואסטבן קלוד מצאו שמדיניות זו הצליחה להפחית את מספר הפיגועים ב-11.7-14.9 אחוזים. מוכרים אף מקרים בהם המשפחה הסגירה את המחבל מחשש שצה"ל יהרוס את ביתם. עמדת שירות הביטחון הכללי כפי שהובעה פעמים רבות טוענת שגירוש והריסה הם גורמים מרתיעים שמצמצמים פיגועים ויכולים להציל חיים.

כדיווח שמסר נציג צה"ל בוועדת חוץ וביטחון הוצג שבארבע השנים האחרונות נהרסו ארבעה בתי מחבלים כאשר משך הזמן הממוצע בין הפיגוע וההריסה עומד על חודשיים, בתשעה מהמקרים הוגשו בג"צים.

לסיכום הריסה של בתי מחבלים הינו גורם מרתיע שעשוי למנוע מחבל מלכצע את זממו ולרתום את משפחתו כדי למנוע את הפיגוע. צריך לפעול במטרה לקצר את משך הזמן בין הפיגוע להריסה כדי להגביר את אפקט ההרתעה.

בברכה,

דני יתום אלוף מיל ראש המוסד לשעבר

חיזוק ההרתעה כנגד פעילות טרור

תת אלוף במיל ארז וינר

הפיגועים שאנו חווים חדשות לבקרים, גם אם מדובר במה שמכונה בטעות 'פיגועי יחידים', נשענים על שנים רבות של הסתה וטיפוח השנאה כנגד יהודים באשר הם. ה'רשות הפלסטינית' מיום היווסדה, טיפחה ופיתחה את ההסתה ופעלה לעידוד הטרור ברמות שונות. מהשתתפות פעילה ועד לתמיכה במפגעים ובני משפחותיהם.

נסיון מבצעי של שנים רבות בלחימה בטרור ובתוכן תפקידי כקצין אגף המבצעים של אוגדת יהודה ושומרון בשנים 2002-2005, לימד אותי על חשיבות המעטפת המשפחתית והחברתית על המפגע בהחלטתו לצאת ולכצע את זממו.

ההסתה הינה מרכיב משמעותי בדחיפה ליציאה לפיגוע, המשפחה והסביבה החברתית יכולה להיות חסם או זרז בהחלטה. בתקופה בה פעלנו בצורה נחרצת ומיידית לפגיעה במחבל ובסביבתו הקרובה, הוכח בפועל על ירידה במוטיבציה לפגע לצד עליה במקרים בהם המשפחה מנעה יציאת המפגע, כולל עדכון גורמי הבטחון.

בהקשר זה, הריסת בית המחבל במענה מידי ומלא, לצד צעדי ענישה כנגד בני משפחתו והסביבה בה פעל - הינם חלק חשוב בהשפעה על המפגעים הבאים. מניעת היתרי עבודה מבני משפחה במעגלים הקרובים, מניעת היתרי עבודה מחמולה/אזור במקרה של ארועים דומים, הטלת משטר תנועות מיוחד (חסימות וכתרים) על אזור מרובה בארועים וכדומה, הינם כלים מבצעיים משפיעים מהמעלה הראשונה. לא כדיון תאורטי, אלא תרגום של נסיון מבצעי ממשי. לצד הכבדת היד על המפגעים ובני משפחותיהם, נכון לבדל לטובה אזורים שקטים ושם להעניק הקלות והיתרים בהתאם. שיטת 'המקל והגזר' לא מונעת טרור ולא תהפוך את כל הערכים לצינונים, אבל בהחלט תצמצם את המוטיבציה לטרור ותסייע בידי כוחות הבטחון בפעילות למניעתו.

לצד הפעילות כנגד משפחות המפגעים וסביבתם, חשוב מאוד להשלים את המהלך למניעת העברת תשלום למחבלים ובני משפחותיהם ובוודאי מניעת כספי ביטוח לאומי במקרה של מפגעים שהינם אזרחים ישראלים. תשלום בתמורה לפיגוע ובהתאמה לחומרתו, מהווה זרז ומאיץ משמעותי וממילא מנטרל את האפקטיביות המבצעית של הצעדים שפורטו קודם לכן. בוודאי ובוודאי כשהצעדים הללו קורים בצורה איטית ולא חד משמעית.

לסיכום, ללחימה בטרור פנים רבים, לצד רכיבי המודיעין והמבצעים ישנם הרכיבים הרכים של הרתעה ושימוש בשיטת ה'מקל והגזר'. רק פעילות משולבת ונחרצת תביא לתוצאה המקווה של צמצום בהיקף הטרור ובמוטיבציה של המפגעים. הדבר הוכח הלכה למעשה בשנים 2003-2005 אחרי מבצע 'חומת מגן' ביהודה ושומרון, תחת פיקודו של מפקד האוגדה דאז רא"ל (מיל.) גדי אייזנקוט. הפעלת כלל הכלים שפורטו, כולל חילוט כספי טרור ופעולה נגד ארגונים מסייעים, הביאה לנצחון על הטרור ולשקט משמעותי שהופר לצערי לאחר מימוש הנסיגה מצפון השומרון במסגרת 'ההתנתקות'.

ארז וינר, תא"ל (מיל.)

// המניע לחוק היה האחוז גבוה של פיגועים של פלסטינים שקיבלו אזרחות ישראלית וניצלו את יכולת התנועה, שאזרחות זו הקנתה להם, לצורך ביצוע פיגועים //

פיגועי הטרור מצד "דור ב" לאיחוד משפחות. נציג שב"כ בדיון דיווח כי למרות החוק, בניהם של מי שמתגוררים בישראל מכוח איחוד משפחות "הופכים להיות אלה שמובילים את הטרור בפועל". עם זאת בשב"כ הבהירו כי אילולא החוק המצב היה מחמיר: "ההנחה היא שאם החוק לא היה מתקיים הרי שככל הנראה התופעה... היתה גדולה יותר". נציגי השב"כ גילו כי מאז 2001 ועד היום היו מעורבים בפעילות טרור 155 מקרב מקבלי מעמד בישראל מכוח איחוד משפחות. בפעילויות הטרור הללו נהרגו 21 ישראלים ונפצעו 26.

בשב"כ הדגישו כי הם רואים "עלייה מאוד משמעותית" במעורבות האוכלוסייה הזו בפיגועים בשנים האחרונות. הממצאים מבהילים: מאז 2015 מספר הפיגועים שבוצעו על ידי דור ב' לאיחוד משפחות הוכפל לעומת אלו שהתרחשו ב-14 השנים קודם לכן. בשלוש השנים האחרונות מאז 2018 ביצעו דור ב' 26 פיגועים המוגדרים 'משמעותיים' (פיגועי דקירה, ירי, פיגועי מטען ודומיהם), בעוד שבשנים 2001-2014 בוצעו 13 בלבד. מאז 2015 ישנם 93 מעורבים בטרור מקרב דור ב', 27 מתוכם קטינים. המסקנה הברורה מנתונים אלו היא שיש להחמיר משמעותית את הקריטריונים לנתינת זכות תושבות לפלסטינים.

שלילת תושבות ואזרחות ממחבלים ו בני משפחה מעורבים

חוות דעת של שירות הביטחון הכללי בנושא הדור השני של פלסטינים המקבלים אזרחות ישראלית

מתוך מאמר שפורסם באתר מידה ע"י גלעד צוויק

באוקטובר 2015 דקר מוסטפא חטיב לוחם מג"ב בעיר העתיקה בירושלים. חטיב, תושב צור-באהר בן 17, התקרב לאחד הלוחמים, חמוש בסכין, ודקר אותו באפודו. הלוחם נפצע קל ובתגובה ירו הלוחמים במחבל למוות.

המחבל חטיב החזיק בתעודת זהות ישראלית בה זכה מתוקף היותו צאצא לאב ישראלי ואם פלסטינית. חטיב עצמו הוגדר כ"דור ב' לאיחוד משפחות", ואמו שוהה בארץ על תקן חריגה ליחוק האזרחות והכניסה לישראל.

מטרתו המקורית של החוק הייתה להתמודד עם תופעת הטרור באמצעות הגבלת זכות קבלת אזרחות ישראלית לפלסטינים תושבי יהודה ושומרון ועזה על בסיס קשרי נישואים עם אזרחי ישראל. המניע לחוק היה האחוז גבוה של פיגועים של פלסטינים שקיבלו אזרחות ישראלית וניצלו את יכולת התנועה, שאזרחות זו הקנתה להם, לצורך ביצוע פיגועים.

לאחר ששר הפנים ביטל את היתר השהיה של אמו של המחבל היא הגישה ערר לבית הדין לעררים. במסגרת הדיון הוצגה בפני הדיין אור חוות דעת של השב"כ, ולפיה המעורבות המוגברת של צאצאי דור ב' בפיגועים אינה יד המקרה: "למרות שהם נולדו וגדלו כאזרחים ישראלים הם עדיין שומרים על זהות פלסטינית ומדינת ישראל נתפסת בעיניהם כמדינת אויב המצויה בסכסוך עם עמם", נכתב בחוות הדעת.

בשב"כ הסבירו כי רבים מאותם אזרחים מוסתים על ידי קרובי משפחתם הפלסטינים: "לקשרי משפחה עם איו"ש ורצועת עזה יש השפעה מובנית בחינוך והזדהות עם הנרטיב והמנטליות הפלסטינית. בנוסף הם באים כמגע עם סביבה שאינה פוסלת טרור ואינה שוללת אלימות כלפי הציבור בישראל". לפי השב"כ אלמנטים אלו "מגבירים את מוכנותם לבצע מעשי טרור".

הדוגמה הכוללת ביותר לפיגוע שבוצע על ידי דור ב' היה רצח הרב איתמר בן גל בפברואר האחרון בצומת אריאל. המחבל, עבד אל-חכים עאסי, הוא בן לישראלית ולאב פלסטיני משכם. עאסי התגורר בעבר ביפו, הסתתר לאחר הרצח בשכם ורק כחודש וחצי לאחר הפיגוע נתפס על ידי כוחות הביטחון.

בסוף מאי האחרון 2018 נערך דיון מיוחד בוועדת חוץ וביטחון של הכנסת בסוגיית

גירוש משפחות מחבלים

ד"ר יחיאל שבי, חוקר במרכז בגין סאדאט באוניברסיטת בר אילן, מזרחן, מומחה לזירה הפלסטינית

נפוליאון בונפרטה טבע את האמירה כי: "הניצחון הוא נחלת המתמידים". במאבק בטרור נדרשות נחישות, התמדה וסבלנות אין קץ.

בהתייחסותי לנושא שעל הפרק אציף מספר שאלות מתחום ההיגיון והמוסר ואנסה להשיב עליהן בקצרה לקראת סיכום תפישתי המקצועית בנדרון.

השאלה הראשונה היא מהי תכלית הענישה? האם מחבל שנתפס בחיים לאחר ניסיון פיגוע – שצ'לח בחלקו או במלואו, הנו פושע ככל פושע אחר? או שמא עצם העובדה שביצע פשע לאומני מאפשרת למדינה להקל בעונשו ולשחררו?

אם אכן מדובר בלוחם חופשי כפי שטוענים הפלסטינים, אזי מטבע הדברים, עצם נוכחותו בארצם הנה פעולה המחייבת אותם להתנגד לה. אם סמוכים אנו בזכותנו לדור בארצנו מתוקף זכותנו ההיסטורית ומשפט העמים, הרי שעלינו למצות את הדין עם כל אדם או גורם אשר בפעולות הטרור שלו, מערער את ריבונותנו.

אשר על כן, ולאור העובדה שפעולת הטרור אין כוונתה לפגוע בקורבן הספציפי אלא בקולקטיב היהודי-ישראלי, הרי ברור כי העונש צריך להיות ברור, קשה והחלטי. כל גמגום ונסיגה מהכרעת הדין, עלולים לעודד מחבלים נוספים לפעול כדי לרפות את ידיה של ישראל ולגרום לה לבצע פעולות שייעודן השבעת תאבונם הרצחני של אויביה. מכאן, שעל ישראל לעמוד כחומה בצורה כנגד כל ניסיון להקל עם אלה אשר קראו תיגר על זכותה הבסיסית – הזכות לחיים.

נשאלת השאלה – מה ההישג הנדרש כתוצאה מגירוש בני משפחות הטרור?

צורת החיים במגזר הערבי ביהודה ושומרון מתבססת על שייכות לחמולות אשר מספקות ביטחון לחבריהן. בני החמולה יודעים שפעולת פשע שביצע אחד מבני החמולה עלולה לסכן את כל בניה ולהשפיע על מעמדם בחברה הערבית בקרבה הם חיים. כך לדוגמא, אדם שרצח בן חמולה אחרת עלול להכניס את האזור כולו למלחמת דמים. האחריות למעשיו של האדם היא קולקטיבית ומושתת על סביבתו.

מדוע אם כן, יש להחריג מנורמה זו אדם שקורבנותיו היו יהודים או ישראלים?

להגליה משמעות יוצאת דופן בקרב האוכלוסייה הערבית ביהודה ושומרון, כיוון שלמגורשים אין עוד את הגנת החמולה בצלה חסו, והם נושאים עליהם תווית של מבוקשים על ידי השלטונות. המגורשים הופכים לנטל על סביבתם החדשה, המאמצת אותם, כיוון שגם היא עשויה להיות מסומנת ככזו המסייעת לטרור.

גם אם כלפי חוץ הם נתפשים כחלק ממעוררי הכבוד הלאומי, הרי שבפועל, חיהם הופכים לקשים.

// צורת החיים במגזר הערבי ביהודה ושומרון מתבססת על שייכות לחמולות אשר מספקות ביטחון לחבריהן. בני החמולה יודעים שפעולת פשע שביצע אחד מבני החמולה עלולה לסכן את כל בניה ולהשפיע על מעמדם בחברה הערבית בקרבה הם חיים //

בהיסטוריה הערבית המקומית יש זיכרון עגום לפעולות ההגליה, כיוון שתוצאות הנכבה – הבריחה והגירוש כתוצאה ממאורעות מלחמת השחרור, והבריחה לאחר מלחמת ששת הימים, צרוכות בזיכרון הקולקטיבי הערבי. הגליית משפחת טרוריסטים מוכיחה למגורשים שגורלם יהיה דומה לגורל הערבים אשר בחרו להתנגד להקמתה של המדינה היהודית, וניסו לעשות כל שלאל ידם כדי להתנכל לזכות היהודים להקים בית לאומי בארצם.

באופן דומה, גורלם יהא כגורל ערביי יפו ורמלה, בית דגן, המשולש הקטן שבכרמל ופרוזדור ירושלים אשר חורבות בתיהם ניצבות דומם ומספרות את סיפור המלחמה. עם ישראל בוחר בשלום, אך בניו צריכים להיות נחושים, ולהתמיד בפועלם כדי לנחול את הארץ לנצח.

לא לחינם טבע דוד המלך שלושה פסוקים המלמדים אותנו כיצד להתנהל מול אויב וטרוריסט: "עם רשע תתרשע", "עם נבל תתנבל", "ארדוף אויביי ואשיגם, ולא אשוב עד כלותם". בכוח זכותנו ננצח.

// חובה למנוע קביעת דובר של האסירים באגף. בדרך כלל דובר כזה מביע את דעתם של "וועדות פנימיות" או דעת הרוב הקיצוני כמייצגים את דעת כלל האסירים. הדבר מייצר כוח שמיושם לצרכי סחטנות מהנהלת הכלא //

7. נושא הלימודים לא מפריע בכלא, אין טעם למנוע את הלימודים. יש להם ערך מוסף שהם מעסיקים את האסירים.
8. צריך לכרוך מחדש את המלצות "וועדת שאול" (וועדה שמונתה לכרוך את תנאי האסירים הבטחוניים בעקבות שביתת רעב בשנת 1992 והמליצה על הטבות לאסירים) ולהתאימם לתנאים של היום.
9. יש למנוע כניסת מזון וכלי אוכל לאגף. האוכל חייב להיות אחיד-אוכל לא אחיד משמש כאמצעי תשלום ומכאן לאמצעי שליטה. כלי אוכל עלולים להפוך לכלי נשק.

מסמך זה נכתב על ידי סוהרת לשעבר אשר שרתה 37 שנים בשירות בתי הסוהר.

הקשחת תנאי מחבלים בכלא

סגן גונדר לשעבר בשב"ס, רותי אור

מחבלים הנמצאים בכלא הישראלי זוכים להטבות והקלות מעבר לנדרש במסגרת החוק הישראלי ודרישות הדין הבין לאומי. נשמעות הצהרות על "דרישות בין לאומיות" או "דרישות הומניות", אך בפועל הצהרות אלו אינן מעוגנות בשום חוק או כלל לא מקובלות בנושא כליאת אסירים.

להקשחת תנאי המחבלים בכלא יש חשיבות רבה - בחיזוק ההרתעה של מחבלים פוטנציאליים, בהורדת המוטיבציה של המחבל המשתחרר לחזור לעולם הטרור וביצירת מכשול בפני מחבלים הנמצאים בכלא לעודד ולהנחות פיגועים.

במידה וניתנו הטבות לאסירים הביטחוניים הם חייבים להיות מותנים בהתנהגות של האסירים ולהוות כלי משמעותי.

להלן הצעדים שיש לבצע:

1. למנוע כניסה של חברי כנסת לאגף או לקיים פגישה בחדר מפקד האגף (כפי שנעשה בעבר) למפגש "רעים" עם מחבלים. מפגשים אלו מטרידים את הסוהרים ומערערים את מעמדם בעיני האסירים הביטחוניים החשים שהם נמצאים ברמת קרבה למפקדי כלא. כעיקרון הביקורים חייבים להיות לא מגוריים אלא כחלק מביקורים הומוגניים (כגון של וועדות כנסת המופקדות על הכליאה בארץ) ובפיקוח של אנשי בטחון.
2. הנהלים בכלא צריכים להיות מיושמים בצורה בלתי מתפשרת וללא סטיות או רפיון משמעותי. האסירים יודעים לזהות ולנצל חולשות של הנהלת הכלא.
3. כל המבקר אסיר בטחוני יעבור בדיקה בטכנולוגיה מתקדמות ביותר (ו/או בדיקה באמצעות כלבים מאולפים), ללא התחשבות במעמד - יש להשתמש בטכנולוגיות המתקדמות ביותר למניעת הכנסת אמצעי תקשורת ואביזרים מסוכנים.
4. יש לפזר אסירים ביטחוניים באופן יזום ולעיתים קרובות - למנוע ריכוז קבוע של אותם אסירים היוצר אפשרות של הקמת "מכללה לטרור" והתארגנויות מסוכנות. לדוגמא: 120 אסירים באגף - מהווים מסה שלילית - וסיכון בטחוני מכל בחינה.
5. חובה למנוע קביעת דובר של האסירים באגף. בדרך כלל דובר כזה מביע את דעתם של "וועדות פנימיות" או דעת הרוב הקיצוני כמייצגים את דעת כלל האסירים. הדבר מייצר כוח שמיושם לצרכי סחטנות מהנהלת הכלא. יצירת אמצעי תקשורת יחיד של כל אסיר לכד מול הנהלת הכלא יוצר רצון של האסיר לשמור על האינטרס שלו מול ההנהלה. דבר זה יסייע למודיעין ולביטחון ויחזק את השליטה באסירים.
6. אין להסכים למצב בו הנהלות האגפים חוששים להתעמת עם קבוצת האסירים המאורגנת. במקרים מסוימים כיום אסירים ביטחוניים מכתיבים להנהלה את תוכן הנהלים. היום נמנעים מלהיכנס לתא והסוהר לא יכול לנטרל אסיר לפי הבנתו.

// התופעה הבלתי מתקבלת על הדעת שהרשות משתמשת בתקציבה באופן כה בוטה לעידוד ותגמול טרור הביאה כבר את ארצות הברית להפסיק העברת סיוע כלכלי לרשות הפלסטינית כל עוד היא ממשיכה לשלם משכורות למחבלים //

ישראל תקזז מהכספים שהיא גובה עבור הרשות הפלסטינית ומעבירה לידיה מדי חודש את החלק השנים-עשר מהכספים ששילמה הרשות לעידוד הטרור בשנה הקודמת. עד כה טרם החלה הממשלה במימוש התחייבויותיה על פי החוק. על ממשלת ישראל לנקוט שני צעדים במקביל. ראשית עליה לממש את התחייבויותיה על פי החוק שאושר בכנסת ונכנס לתוקפו ביולי אשתקד, ושנית עליה להחרים את הכספים המועברים על ידי הרשות הפלסטינית למחבלים ולמשפחותיהם. אלה כספי טרור שחובה על ישראל למנוע את הגעתם לידי המחבלים ומשפחותיהם. בנוסף על ממשלת ישראל להרחיב את פעילותה מול הגורמים הבינ"ל בניסיון לשכנעם להפעיל לחצים כלכליים ומדיניים על הרשות הפלסטינית כדי שתחדל ממנהגה הנפסד לעודד ולתמרץ טרור.

קיזוז כספים המועברים למחבלים (כספי טרור)

ראש חטיבת מחקר לשעבר באמ"ן לשעבר, תא"ל יוסי קופרווסר

הרשות הפלסטינית מקדישה מדי שנה סכומי עתק לתשלום משכורות וטובות הנאה נוספות למחבלים האסורים בבתי הכלא הישראליים, למחבלים ששוחררו מבתי הכלא ולמשפחות של מחבלים שנהרגו ונפצעו. התשלומים מתבצעים על פי החוק הפלסטיני מ-2004, שעודכן ב-2013, ומגדיר את המחבלים האסורים כמגזר הלוחם של החברה הפלסטינית. כ-580 מיליון שקל מוקדשים לתשלום משכורות וטובות הנאה למחבלים האסורים והמשוחררים (לא כולל כאלה שהיו אנשי מנגנוני הביטחון הפלסטיניים בזמן שביצעו פיגועים).

אלה ממשיכים לקבל את שכרם מתקציב מנגנוני הביטחון, כאשר המשכורות הולכות וגדלות ככל שמשך המאסר ארוך יותר, קרי ככל שהעבירה שביצע המחבל הייתה חמורה יותר. השכר החודשי מגיע עד 12,000 שקל לחודש, פי 4 ויותר מהשכר הממוצע ברשות הפלסטינית. כ-690 מיליון שקל מוקצים לתשלומים למשפחות של אלה שנהרגו או נפצעו במסגרת המאבק בציונות (רבים מהם, אם כי לא כולם, מחבלים).

בסה"כ הקצתה הרשות ב-2018 לתשלומים אלה למעלה מ-1.27 מיליארד שקל, שהם יותר מ-7% מתקציבה השנתי. יצוין שהמשכורות משולמות על ידי הרשות למחבלים מכל הארגונים הפלסטיניים, ובכלל זה חמא"ס ו"הג'האד האסלאמי", שאינם חברים באש"פ.

תשלומים אלה הם בבחינת שידול לטרור, שכן כל פלסטיני ששוקל אם לבצע פיגוע יודע מראש כי הוא או משפחתו יזכו להכנסה כספית משמעותית, מעבר לכבוד המובטח להם כגיבורים. הם עומדים בניגוד מוחלט ל"הסכמי אוסלו", במסגרתם התחייבה הרשות להילחם בטרור, ובניגוד לאמנות בינ"ל. הם מלמדים כי הפלסטיניים דבקים בתפיסת המאבק המזוין נגד ישראל והציונות גם לאחר שחתמו עמה הסכמים. משמעותם האמתית היא שהרשות היא בעצם ישות תומכת טרור, וכפי שהכריזו בהקשר זה השליח האמריקני למו"מ ביו ישראל לפלסטינים, ג'ייסון גרינבלאט, על הרשות להחליט אם היא ישות מדינית או ארגון טרור.

התופעה הבלתי מתקבלת על הדעת שהרשות משתמשת בתקציבה באופן כה בוטה לעידוד ותגמול טרור הביאה כבר את ארצות הברית להפסיק העברת סיוע כלכלי לרשות הפלסטינית כל עוד היא ממשיכה לשלם משכורות למחבלים. זאת על פי "חוק טיילור פורס", שאומץ על ידי הקונגרס ואושר על ידי הנשיא במרץ 2018.

בישראל, הכנסת אימצה ביולי 2018 חוק שיזמו חברי הכנסת שטרן ודיכטר, שקבע כי

עונש מוות למחבלים

ראש התביעה הצבאית, לשעבר, באיו"ש,
סא"ל במיל' מוריס הירש

האפשרות להטיל עונש מוות על נאשם שהורשע בגין ביצוע עבירות מסוימת קיים הן בדין האזרחי – חוק העונשין – והן בדין הצבאי החל באזור יהודה ושומרון – הצו בדבר הוראות בטחון.

בעוד שלפי הדין האזרחי לא נקבעה הוראה ולפיה החלטת השופטים להטיל עונש מוות חייבת להינתן 'פה אחד', הדין הצבאי קובע שהחלטה להטיל עונש על נאשם חייבת להינתן 'פה אחד'.

מבחינה היסטורית, הדרישה לקבלת החלטה 'פה אחד' נבעה מכך שבעבר לא כל השופטים בבתי המשפט הצבאיים היו בעלי השכלה משפטית. ולמרות שמאז שנת 2003 כל השופטים המכהנים בבתי המשפט הצבאיים הינם בעלי השכלה משפטית, ההוראה בדבר קבלת החלטה להטיל עונש מוות 'פה אחד' נותרה כאבן שאין הופכין. מנגד, הדין הצבאי הוסיף עוד מגבלה לפיה רק הרכב של שופטים בעלי דרגות סא"ל מוסמך להטיל עונש מוות.

במסגרת ההתמודדות עם הטרור הפלסטיני המשתולל, היו מספר מקרים שבהם החליטו שופטים בבתי המשפט הצבאיים להטיל עונש מוות, אך מכיוון שהחלטות אלו לא התקבלו 'פה אחד', יצאו הרוצחים נשכרים ונידונו, כברירת המחדל למאסרי עולם.

חוק עונש מוות למחבלים נועד להביא לתיקון הדין הצבאי כך שניתן יהיה, בדומה לדין האזרחי, להטיל עונש מוות על נאשם ברוב דעות השופטים היושבים בדין. יש לציין, שהדרישה שעונש מוות יוטל 'פה אחד' אינו נדרש לפי הדין הבינלאומי.

מעבר לאמור בחוק עצמו, יש לוודא שכל אימת שעומד מחבל רוצח לדין בפני בתי המשפט הצבאיים, ברירת המחדל תהיה שהדיון יתנהל בפני הרכב שופטים בעלי דרגות סא"ל המוסמך להטיל עונש מוות. באם לא תיקבע הוראה מפורשת בהקשר זה, אזי תיוותר ההחלטה האם להביא תיקו של מחבל רוצח בפני ההרכב המוסמך בידי נשיא בית המשפט הרלוונטי. ניסיון העבר מלמד, שנשיאי בתי המשפט הצבאיים אינם ממנים הרכבים מתאימים לכל המקרים הרלוונטיים. מהצד השני, הפרקליטות הצבאית אף נמנעת מלבקש מבית המשפט למנות הרכב שופטים מתאים ומוסמך.

בדרך זו, הפרקליטות הצבאית מסכלת, מראש, בהימנעותה מלבקש קביעת הרכב מוסמך, כל אפשרות להטיל עונש מוות על מחבלים.

בנסיבות אלה, מעבר לכיטול התנאי לקבלת ההחלטה בדבר הטלת עונש מוות 'פה אחד', יש לקבוע כי כל אימת שעומד מחבל רוצח לדין בפני בתי המשפט הצבאיים יתברר עניינו, כברירת מחדל, בפני הרכב שופטים המוסמך להטיל עונש מוות – קרי הרכב

// מבחינה היסטורית, הדרישה לקבלת החלטה 'פה אחד' נבעה מכך שבעבר לא כל השופטים בבתי המשפט הצבאיים היו בעלי השכלה משפטית. ולמרות שמאז שנת 2003 כל השופטים המכהנים בבתי המשפט הצבאיים הינם בעלי השכלה משפטית, ההוראה בדבר קבלת החלטה להטיל עונש מוות 'פה אחד' נותרה כאבן שאין הופכין //

שופט בעלי דרגות סא"ל, ובכך לוודא שרצון העם ורצון המחוקק אכן בא לידי ביטוי, ואינו מסוכל על ידי גורם משפטי זה או אחר המבכר את שיקול דעתם על פני רצון העם והמחוקק. לסיום, חשוב להדגיש, העובדה שעונש מוות קיים עלי ספר אך כ"אות מתה" פוגעת באופן ממשי ומוחשי בהרתעה. אם ידע מחבל שבגין רצח ישראלים הוא צפוי לעונש מוות הדבר עשוי להביא, ולו במקצת המקרים, לכך שהמחבל יורתע מביצוע הרצח, ובכך להציל חיים.

אי החזרת גופות מחבלים

ד"ר דוד בוקעי, אוניברסיטת חיפה, מומחה לאסלם ולמזרח תיכון

הרתעה היא מהאמצעים החשובים ביותר העומדים בפני מדינות. יחד עם קואליציות ומאזן כוחות, ההרתעה היא התשתית לעוצמה לאומית, לביטחון, ולהשגת השלום. עם זאת, השאלה איננה הרתעה לכשעצמה, אלא קיומה של הרתעה אפקטיבית. השאלה איננה הכוונות, היכולות, ופעילות המרתיע, אלא בתגובות המורתע. הרתעה אפקטיבית היא בעיני המורתע בלבד, והשאלה היא מה מאיים עליו ומה גורם לו להירתע מאיומי המרתיע. זהו מבחן קיומה של הרתעה אפקטיבית.

מדינת ישראל התקיימה בזכות הרתעה אפקטיבית, אך היא התייחסה למדינות. ישראל הצליחה להשיג מודוס אופרנדי עם מדינות ערב. היא הפכה עובדה קיימת, גם אם לא רצויה. הבעיה, שישאל מעולם לא פיתחה אסטרטגיית הרתעה אפקטיבית מול ארגונים לא מדינתיים. היא סברה בטעות מוחלטת כי ההרתעה מול מדינות דומה ויכולה להצליח גם מול ארגונים. זו שגיאה שאנו משלמים עליה מחיר כבד ביותר. מנקודת מבטם של אלה הקרויים פלסטינים ושל ארגוני הטרור האסלאמיים, בפרספקטיבה שלהם, ישראל מעולם לא ניצחה אותם. הן אלה הקרויים פלסטינים והן חזבאללה חשים ביטחון מוחלט כי האסטרטגיה שלהם מוכחת ומצליחה, וכי רק דרך ההתנגדות (מוקאוומה) תביא לנפילת ישראל.

הסכמי אוסלו הארורים שגרמו לנו את מספר הקורבנות הגדול ביותר בפיגועי טרור במאה ועשרים שנות סכסוך גם יחד; הנסיגות, המחנות והוויתורים של ישראל מאז ועד היום; התביעות של אלה הקרויים פלסטינים לקבל עוד ועוד מבלי לוותר אפילו על ס"מ מתביעותיהם המקוריות – הן ההוכחה להצלחתם. יש להם מדינה לכל דבר ועניין בעזה, ויש להם מדינה דה פקטו ביהודה שומרון, מאז ינואר 1996. ולמרות זאת, הם עדיין פועלים להשגת כל "פלסטין ההיסטורית" – בגרסה אחת מהים לירדן, ובגרסה עתידית מהים ועד למדבר העיראקי. בפועל, מדובר בארבע מדינות פלסטיניות במציאות הטריטוריאלית הנוכחית.

בעבר, הסיסמא של מנהיגי ערבי ארץ-ישראל היתה "אבדן", לעולם לא. הוביל אותה גנרל SS הנאצי, אמין אל-חוסייני, שיש לו חלק מהותי בתכנית "הפתרון הסופי" של הנאצים. בימי ערפאת "אבדן" קיבל שם אחר באותה משמעות: "דוקטרינת השלבים". כך קבלנו את פשע הגדול של הסכמי אוסלו. לאחר מכן "אבדן" הפך מעשי ואפקטיבי: "מיליוני שאהידים צועדים לירושלים", בהצהרות ערפאת. בימי אבו מאזן, הקיצוני יותר מערפאת, שהכריז אלפי פעמים כי לעולם לא יכיר במדינת ישראל כמדינה יהודית, "אבדן" הפך להיות "פתרון שתי המדינות", דהיינו מדינה פלסטינית ומדינה רב-לאומית (לא מדינה יהודית ציונית!). כך גם באשר לחזבאללה. המנוסה מבוהלת מלבנון, בדרך

// צריך לדעת: מעל 90% מהאוכלוסייה הפלסטינית איננה נמצאת תחת שלטון ישראלי כלל. אין כיבוש ואין שליטה על עם אחר. זהו מיתוס שמומצא כל יום מחדש על-ידי השמאל הישראלי //

ובאופן שבוצעה, מלחמת לבנון השנייה, וההתחמשות האדירה של הארגון, כולל בשטח הסורי – הן ההוכחה. צריך לדעת, מעל 90% מהאוכלוסייה הפלסטינית איננה נמצאת תחת שלטון ישראלי כלל. אין כיבוש ואין שליטה על עם אחר. זהו מיתוס שמומצא כל יום מחדש על-ידי השמאל הישראלי. וזוכה לתמיכה ולגיבוי מהממים בעוצמתם במערכת הבינ"ל, עקב נבערות של הבנת המציאות מצד אחד, ועקב השפעת השקרים הפלסטינים. אז מה ישראל צריכה לעשות? ראשית, לחזור לערכי היסוד: ניצחון בשדה הקרב והבסת האויב. ישראל שכחה את המטרה העליונה הזאת. היא לא רוצה לנצח, רק להשיג שקט. רגיעה. לא להעיר ולא לעורר. שנית, ישראל צריכה לחזור ולספר לעצמה את סיפור הסכסוך, שבו היא צודקת באופן מוחלט. ישראל חייבת לייצר הרתעה אפקטיבית מול ארגונים לא מדינתיים. זוהי חבילה שלמה שאי החזרת גופות מחבלים היא צד אחד שלה. אי החזרת גופות מחבלים היא חלק מהחבילה המתוארת כאן. צריך להבין את הסוגיה מנקודת מבטם של אויבי ישראל. המחבלים מוכרזים שהידים (שוהדא), ונהנים מכל מנעמי גן עדן, כולל שבעים ושתיים בתולות, שתמיד נשארות בתולות, וגם משירותי נערים צעירים יפים כמו פנינה בצדף. כדי שזה יקרה, הם חייבים להיקבר בקבר מוסלמי בהתאם לכללי הקבורה המוסלמים. באי החזרת גופותיהם הם אינם יכולים לממש את "זכויותיהם" כשהידים. זו הרתעה אפקטיבית. בנוסף, אי החזרת גופות המחבלים הוא אחד האמצעים להחזרת שבויים, כולל גופות.

לסיכום, מדובר בגישה תרבותית. צריך להבין את המודוס אופרנדי של החשיבה האסלאמית כדי להתמודד אפקטיבית מול ארגוני הטרור. אם ישראל תפעל בהתאם לכללים אלה באופן עקיב ובנחישות אסטרטגית מתמשכת לאורך זמן, היא תראה רכה בהתמודדות מול הטרור.

איסור שחרור מחבלים בעסקאות

מתוך ראיון עם זוכה פרס נובל, פרופ' ישראל אומן | 6.2.19

(מראיינים: שרה זלטה, סטודנטית לאמנות. מכללת שנקר ודודי אלצופין, רכז פרויקטים תנועת "אם תרצו")

עסקת שליט היא עסקת חילופין בין ישראל לבין הארגון חמאס, שנחתמה באוקטובר 2011, ובמסגרתה שחררה ישראל 1,027 אסירים ביטחוניים ועצירים תמורת חייל צה"ל החטוף גלעד שליט.

באופן כללי עסקאות בקנה מידה מבוקר, הוא צעד הגיוני סך הכול. לא מוגזם, דבר משהו שיכול לבוא בחשבון, אך בוודאי שלא תמורת גופות. בשביל חטופים חיים אני מתקשה לשלול את עניין העסקאות על הסף, אך כאמור, אך ורק באופן שקול ומבוקר. עסקת שליט לדוגמא הייתה אבסורדית והזויה. יותר מ-1000 מחבלים שוחררו, חלקם מחבלים ממש עם דם על הידיים וזה לגמרי הרבה יותר מידי. חסר פרופורציות. פדיון שבויים הוא ערך גדול אצלנו, אבל הגמרא אומרת: "אין פודין את השבויים ביתר על דמיהן מפני תיקון העולם".

תיקון העולם בתלמוד זה ביטוי למתן תמריצים, תמריצים שליליים לא רצויים, זה נקרא תיקון העולם, כאן הם אומרים שלמעשה לא פודים את השבויים במחיר מוגזם מפני שזה נותן תמריץ לאויבים לנסות לשבות יותר.

הרמב"ם אומר בהלכות מתנות עניים פרק ח' הלכה י"ב: "אין פודין את השבויים ביתר על דמיהן מפני תקון העולם - שלא יהיו האויבים רודפין אחריהם לשבותם" זאת אומרת לא לתת תמריץ לאויב! אצלנו מדובר לא רק על תמריץ אלא על תקדים ממריץ. ברגע שנותנים בשביל חייל אחד מעל 1000 מחבלים, טרוריסטים, הם יבקשו בפעם הבאה הם 2000 ולכן צריך להפסיק את זה.

עסקאות בקנה מידה מתקבל על הדעת, זה משהו שאי אפשר לבטל. אבל גם לא חצי תרי עשר. אלף זה בוודאי מוגזם.

מבחינת תורת המשחקים, הכול בעיקר עניין של תמריצים. לתת תמריצים לצד השני לעשות מה שאתה מעוניין בו, וכאן התמריץ הוא מטורף.

משחקי סכום אפס קיימים במשחקים ממש, שני הצדדים לא יכולים להרוויח או להפסיד יחד. אחד צריך להרוויח והשני להפסיד זו הטענה של סכום אפס.

בעניין העסקאות אין דבר כזה סכום אפס.

ברגע שמדובר על תמריצים זה לייצר מצב שבו טוב לצד השני לעשות מה שטוב לך.

ציור: שרה זלטה Sarah Zalta